

ЦИЈЕНА ЛИСТУ:

За Црну Гору: За годину 8 перп.
за пола год. 4 перп.

За све остале земље: за годину
у злату 20 франка а за пола
године 10 франка.

Претплата се шаље само уна-
пријед Администрацији овога ли-
ста и то за цијелу или најмање
пола године.

Поједини примерак 20 др.
Рукописи, који буду послати
уредишту или администрацији,
не враћају се.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant
régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service.
On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA,
Cettigné, Monténégro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12
Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an.
La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans
toutes les agences de publicité.

Огласи се шаљу Администра-
цији за исте плаћа се за сваку
ријеч или број: из слова: петит
4 царе, гармонд 6 и цинеро 8 ар.
огласи, који запремају простра-
мање од 50 ријечи из петит слово
плаћају 2 вердери, све напред на-
ведено за први пут а за сваки
даљи пут у пола од горње цијене.
Ријечи, које заузимају простор
једног, два или три реда, плаћају
до задескини, рачунајући сваки
ред до 6 речи.
Осим напредрећеног још за
свако штампање по 50 ара, по
чл. 47. тач. 12. зак. о такс.; за при-
ватне огласе а за службене, које
државне власти спроводе по по-
треби приватних лица, по 1 вер-
дер (чл. 47. тач. 132. зак. о таксима).

Власник: Државна Штампариа.

Излази суботом

Одговорни уредник: Вељко Милићковић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутраш-
њих Послова постављамо:

за секретара Обласне Управе у Пљев-
љима Николу Марџоновића, досадањег
секретара Обласне Управе у Бару на
расположењу, задржавајући му досадањи
ранг и плату.

Наш Министар Унутрашњих Послова
нека изврши овај указ.

Цетиње, 14. јула 1915.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Послова,
Саво П. Вулетовић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутраш-
њих Послова, а по саслушању Нашег
Министарског Савјета, ријешили смо и
рјешавамо:

да се љекарски помоћник Бећир Бош-
ковић по његовој молби, а на основу
чл. 104. алинеје друге закона о чиновни-
цима грађанског реда, стави у стање
покоја са пензијом која му по годинама
службе припада.

Наш Министар Унутрашњих Послова
и Наш Министар Финансија и Грађевина
нека изврше овај указ.

Цетиње, 11. јула 1915.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Саво П. Вулетовић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић с. р.

СТЈЕЧАЈ

Краљ. Министарство Просвете и Цр-
квених Послова расписује поновни стје-
чај за привремено попуњавање ниже
упражњених учитељских мјеста за школ-
ску 1915/6. годину.

I. западна школска област:

Цетиње једно мушко и једно женско
одјељење;

Ст. Бар два мушка и једно женско
одјељење;

Улицин два мушка одјељења;

Грахово два мушка одјељења;

Чево једно одјељење;

Убли Чевски једно мушко одјељење;

Љуботињ " " "

Трешњево " " "

Тријине " " "

Љата " " "

Доње Бјелоце " " "

Горње Бјелице " " "

Враћина " " "

Бољевићи " " "

Дупило " " "

Комарно " " "

Шестани " " "

Глухи До " " "

Нудо-Заслап " " "

Зупци " " "

Мркојевићи два мушка одјељења;

Салч " " "

Доброско Село једно " "

II. источна школска област:

Подгорица два женска одјељења;

Голубови једно одјељење;

Вуковић " " "

Убли (Кучи) два одјељења;

Медун једно " "

Враћ " " "

Тузи " " "

Близна " " "

Дрезга " " "

Бежијево " " "

Спуж два " " "

Колашин једно одјељење:

Липово " " "

Блатина " " "

Затријебач " " "

Веље Дубоко " " "

Влаховићи " " "

Миљовска " " "

Горња Морача два одјељења;

Прекобрђе једно одјељење;

Требаљево " " "

Штитарица " " "

Равњи " " "

Крња Јела " " "

Андријевица " " "

Коњухе " " "

Тренча " " "

Велика два одјељења.

III. сјеверна школска област:

Никшић једно мушко и два женска
одјељења;

Дан. Град једно одјељење;

Павковићи два одјељења;

Богмилевићи " " "

Брезна једно одјељење;

Брезовик " " "

Брестике " " "

Брођанац " " "

Борковићи " " "

Буковица " " "

Велимље два одјељења;

Враћенови једно одјељење;

Голија " " "

Горанско " " "

Горње Поље " " "

Драговољићи " " "

Дуга " " "

Жупа Никшићска два одјељења:

Жабљак " " "

Мратиње једно одјељење;

Недајно " " "

Ждребаник " " "

Озринићи " " "

Острог " " "

Петровићи " " "

Пишче " " "

Опунта Рудина једно одјељење;

Равно " " "

Теница " " "

Тренча " " "

Ускоци " " "

Црквице Пивске " " "

Црна Гора " " "

Шавник три одјељења;

Руданци једно одјељење;

Рудинице " " "

Шаранци " " "

Луково " " "

Богетићи " " "

Дужи " " "

Горње Рудине једно одјељење;

Гостиње " " "

Кочани " " "

IV. школска област ослобођ. крајева:

Пећ девет одјељења;

Будисавци једно одјељење;

Гораждевац два одјељења;

Злокућани једно одјељење;

Каличани " " "

Укча " " "

Плав " " "

Ђковица осам одјељења;

Горња Ржаница два одјељења;

Гусиње " " "

Заград једно одјељење;

Брзава " " "

Петница " " "

Савин Бор " " "

Горња Села " " "

Рожај два одјељења;

Башча једно одјељење;

Бијело Поље " " "

Пећарска " " "

Ивање " " "

Шаховићи " " "

Стожер " " "

Прошћење " " "

Равна Ријека " " "

Доња Ржаница " " "

Буче " " "

Пљевља осам одјељења;

Пренђани једно одјељење;

Глисница " " "

Бобово " " "

Бољанићи " " "

Косјеница " " "

Ковач " " "

Ограђеница " " "

Отиловићи " " "

Обарде " " "

Оћевина " " "

Мељак " " "

Готовуша " " "

Прачица " " "

Поношевац " " "

Пожар " " "

Рогово " " "

Машта једно одјељење;

Јуник једно одјељење;

Вогово " " "

Прилеп " " "

Бистрица једно одјељење;

Јанош " " "

Гричарево једно одјељење;

Калудра два одјељења;

Расово једно одјељење.

На овај стјецај могу се јавити поред
сталних учитеља-ца и учитељски канди-
дати, а тако и они, који имају услове
за привремене учитеље и учитељске за-
ступнике.

У молби ће сваки назначити разлоге,
због којих тражи које од горњих мјеста.
Учитељски кандидати, који се први
пут јављају за службу, дужни су подни-
јети документе о школ. спреми у ориги-
налима и тачним преписима; они, који
желе бити постављени за учитељске за-
ступнике, такође треба да спроведу школ-
ске свједоцбе уз своје молбе, упућене
министарству.

Обраћа се пажња свима кандидатима, да
је министарство преко надзорништава за-
тражило извјешће о томе, које школе
могу без икаквих сметња радити у иду-
ћој школској години, а које не, и у слу-
чају да који кандидат буде тражио мјесто,
у коме школа неће моћи радити, исто
му се неће дати, већ које друго, ма га
и не буде тражио.

Молбе ће се упућивати најдаље до 10.
августа т. г.

Број 2450. Из канцеларије Краљ. Ми-
нистарства Просвете и Црквених По-
слова, 30. јуна 1915. год. — Цетиње. 1,3

НА ЗНАЊЕ

Поштанско-Телеграфско Одјељење при-
ма на стручну обуку код поштанско-те-
леграфских станица она лица: која су
црногорски држављани, која су свршила
најмање четири разреда гимназије, која
су потпуно душевно и тјелесно здрава —
што имају доказати љекарским увјере-
њем, — и која су примјерног владања.

Који би били вољни да буду примље-
ни, нека овом Одјељењу поднесу писме-
ну и таксирану молбу, заједно са крште-
ницом и за овдје означене услове по-
ребне документе.

Поштанско-Телеграфско Одјељење ће
накладно одредити програм, по којему
ће такви кандидати доцније полагати
стручне испите за поштанско-телеграф-
ске чиновнике.

До положених испита, кандидати ће се
спремати о своме трошку, а по положе-
ним испитима, биће постављани за по-
штанско-телеграфске чиновнике, на осно-
ву закона.

П. Т. Број 8748. — Из Поштанско-Те-
леграфског Одјељења Министарства Уну-
трашњих Послова, на Цетињу 14 јула
1915. г.

Посланство Краљевине Србије на
Цетињу својим актом бр. 501 од
10. јула замолило је наше Мини-
старство Спољ. Послова да нашој
јавности саопшти ово:

„С обзиром на ратне прилике
као и да би се водио тачан рачун
о путницима који улазе у Србију,
Краљевско Српско Министарство
Унутрашњих Дјела прописало је:

1. да се ниједан путник у бу-
дуће не пусти да уђе у Србију ако
нема уредну заграничну путну ис-
праву, снабђену са његовом фо-
тографијом из времена кад му се
пасош издаје, и ако му исправа
није визирана од стране краљевско-
српског посланика или конзула ко-
ји је акредитован односно постав-
љен у отаџбини дотичног путника;

2. улазак путника у Србију —
као и излазак — може бити само
на граничним мјестима за то већ
одређеним. Улазак и излазак на
сваком другом мјесту не само да
се неће допустити, већ ће се сма-
трати као кордонопријеступ;

3. путници који проведу изван
Србије више од петнаест дана мо-
рају при улазу у Србију поново
визирати пасош.

Цетиње, 15. јула

Прошле године, на данашњи дан,
Аустро-Угарска је Србији објавила
рат. Тај судбоносни чин био је
почетак садашњих великих исто-
ријских догађаја. Истога дана Цр-
на Гора је, указом Његова Вели-
чанства Краља, своју војску ставила
у мобилно стање. Пуцањ првог
аустријског топа, који је ноћу из-
међу 15. и 16. јула испален на
Биоград, потресао је сва српска
срца од Дунава до Мора и објавио
је цијеломе свијету, да је једна Ве-
лика Сила започела војну противу
слободе и независности двијех ма-
лих Српских Краљевина.

Још 10. јула — дана предаје
аустро-угарске ноте у Биограду —
којом је на нечувен начин насрнуто
на независност једне државе, било
је јасно, да се спор неће изравнати
мирним путем и да је рат са Хабс-
буршком Монархијом неизбјежан.
У томе тренутку, као и неколико
дана касније, није се могло поузд-
вано знати, да ли ће оружаном
сукобу Аустрије са Србијом одмах
сљедовати и овај велики европски
рат са учешћем свијех, према срп-
ском народу и његовим државама,
пријатељски расположених Вели-
ких Сила.

Напад на Србију, Црна Гора је
одмах дочекала као напад на себе
и своју независност.

Краљевска Влада примила је 11.
јула од Г. Л. Мијушковића, Кра-
љевског Посланика из Биограда,
телеграм, у којем се каже: „да Па-
шић налази, да је текст аустриј-
ских захтјева сувише тежак; да
је молио за мишљење Русију и
Француску, и да је рад знати ми-
шљење Краљевске Владе“. На овај
телеграм наш Министар Спољних
Послова Господин П. Пламенац
одговорио је исти час: „Тешко је
ријешити се, какав одговор да се
даде Аустрији. Наше би мишљење
било, да се послушају савјети Ру-
сије. У сваком случају, кажите
Господину Пашићу, да нам је зло
и добро заједно са Србијом. Њена
судбина и наша је!“ Истога дана,
11. јула, Посланик Краљевине Ср-
бије на Цетињу, Г. др. Гавриловић,
по наредби своје Владе, пита Кра-
љевску Владу: „да ли Србија може
рачунати на њену братску и нео-
граничену помоћ у сукобу са Ау-
стро-Угарском?“ У одговор на ово
питање, наш Министар Спољних По-
слова саопштио је Господину Га-
вриловићу цитирану депешу, упу-
ћену нашем Посланику у Биограду,
Господину Мијушкокићу, и додао
је: „да Србија може рачунати на
братску и неограничену помоћ
Црне Горе како у овом судбонос-
ном часу за српски народ, тако
и у сваком другом.“

Сјутра дан, 12. јула у 6 час. по
подне, Србија је одговорила Ау-
стро-Угарској. Ова се није хтјела
задовољити одговором и преки-
нула је дипломатске односе. Од
тада се Црна Гора стварно према
Аустро-Угарској налази у истом по-
ложају као и Србија.

Њ. Кр. Височанство Насљедник
Александар, као вршилац Краљев-
ске Владе у Србији, шаље 14. јула
Својем Дједи, Њег. Величанству
Краљу на Цетиње, телеграм, у ко-

јем између осталог вели: „испуњен сам великом радошћу, кад сам сазнао, и ако у то нијесам ни сумњао, да се Црна Гора солидарисала са Србијом у одбрани српског народа.“

А Његово Величанство Краљ Господар, чим је потписао указ о мобилизацији Своје храбре војске, послао је, дан за тијем, 15. јула, онога истог историјског дана, у који је Аустро-Угарска Србији објавила рат и већ започела непријатељства, Његовом Краљу. Височанству Насљеднику Србије Александру одушевљени јавни телеграм, којим је, поред осталог, и ово изјавио: „Моји Црногорци већ су спремни на граници да гину у одбрани наше независности“.

Шта је све последице тога долазило, свакоме је у живоме сјећању.

Русија, наша вјековна заштитница, неколико дана касније потегла је из корица свој непобједиви мач за нашу независност и слободу Слободства. С њоме су пошле у свети бој за заштиту малих народа, које је њемачко-аустријски империјализам хтио да смрви, и њене племените савезнице Француска и Енглеска, ваздашње бранитељице највиших добара човјечанства: Правде и Слободе.

У току рата, управо кад се је исти размахнуо свом снагом страха и пустоши по најнапреднијим крајевима Европе, пришла је колу ослободитеља и Италија, чији се је племенити народ такође вазда загријавао за узвишене циљеве човјечанства.

Година је дана, откако српске краљевине, одмах последице два тешка балканска рата, и у овом трећем још крвавијем општем рату витешким крвљу својих најбољих синова испишују у српској историји најљепше странице побједе и славе, које ће бити Народно Јеванђеље наших будућих покољена и уцбеник мученика праведне ствари.

За годину дана ратовања Црна Гора је прошла кроз невоље најтеже врсте. Она је радосно издржала све досадашње ратне терете, и њени синови показаше сва она херојства, сва дјела узвишеног пожртвовања, којима је украшена петвјековна славна историја наше Отаџбине. Сви покушаји непријатеља да продре у Црну Гору, остали су без успјеха, и сваки пут се морао вратити побијеђен. У току овога рата Црногорци не само да одбранише своју драгу Отаџбину од моћне Аустро-угарске Царевине, него они сад држе 6.200 квадратних километара непријатељевог земљишта. То је Црну Гору стало много крви, али она ипак има још близу 50.000 својих бораца, који су спремни да се поново баце на Аустрију чим за то дође тренутак по општем савезничком плану.

У успјех садашњих нам мука не може се сумњати. Оне ће донијети обилате плодове Црној Гори и Србији и цијеломе српском народу, за чије добро лију крв и наши моћни Савезници.

Улазећи у другу годину овога страшнога и по опсегу незапамћенога рата, у којем ће Црна Гора уз своје Савезнике и пријатеље, достојно својега имена и своје свијетле прошлости, постојано и јуначки издржати док буде у животу и једног црногорског војника, а имајући тврду вјеру у сјајну будућност наше Отаџбине и у успјех свијех наших племенитих Савезника, и молећи се Творцу да што прије народима Европе дарује царство мира и братске љубави, из дубине душе кличемо:

Живјели Савезници!

Слава херојима савезничких држава, до сада палим у овоме рату, а побједа њиховим претеклим витезовима, борцима за Правду и Слободу!

Врховна Команда саопштава:

У току 9. јула непријатељ је испалио преко 200 артиљеријских метака противу Фоче, око 30 метака противу Грахова и око 20 метака противу Грбља, али нигдје није причинио никакве штете.

Наша артиљерија са успјехом је дјејствовала противу непријатељских положаја.

Поводом окупације Скадра

— Братски одзив руске и француске штампе —

Велики руски лист петроградско „Новоје Времеја“ пише:

Аустријанци, чија је армија претрпјела неколико пута потпуни пораз при покушајима да упадне у Србију и уништи омрзнуто „разбојничко гнијездо“, престали су са борбом у часним сукобима, јер су покушали да Србији и њеним савезницима Црногорцима зададу ударац из Арбаније. У тој намери аустријски агенти агитовали су у арбанским племенима, поткупљујући их златом и снабдијевајући оружјем и осталим ратним потребама. Кад је крајем октобра француско-британска ескадра, под командом адмирала Бие-де-Ланерера, скинула блокаду аустријске обале, створена је могућност Аустријанцима да дођу у додир са арбанским пристаништима, у која су слали транспорте пушака, митраљеза, па чак и самих топова.

Аустријска агитација наишла је на врло zgodан земљиште у разбојничким племенима централне Арбаније, која су и извршила напад на југозападну границу краљевине Србије. Али Срби, и ако заморени напрегнутом четиримјесечном борбом с аустријском армијом, нађоше у себи довољно снаге да одбију издајничке нападе. Арбанске хорде добише жестоку лекцију, јер, одбачене у своје области, нијесу се неко вријеме одлучивале ни на какве нападе. Па ипак аустријски агенти нијесу дријемали, него су и даље настаљвали поткупљивањем вођа појединих племена и са дјелењем оружја.

На србијанско-арбанској и на црногорско-арбанској граници отпочеше омањи сукоби, који су захтијевали појачавање пограничних одреда, којима би било суђено да вазда буду на будној стражи.

Есад-паша, који је био покушао да у своје руке узме власт аутономне Арбаније последице бјегства несрећнога Киџази Вида, и ако је тежио, што је несумњиво, да потпуно искрено одржава добре сусједске односе са Србијом и Црном Гором, није био у стању да у том правцу ишта уради. Ауторитет Есад-паше био је познат само у Драчу, гдје је живио опсађен од арбанашких племена, која су били Аустријанци поткупили. Такво стање ствари, које је вазда било опасно за мир Србије и Црне Горе, није се могло дужи тријети. Србијанска и црногорска армија биле су једно вријеме ослобођене од свог главног задатка — борбе са Аустро-Нијемцима — те ријешили да једним одлучним ударцем прекину с арбанском опасношћу и да поврате мир у околним крајевима који се граниче с Арбанијом.

Србијанци су први почели наступати. Из охридског округа они су смјело ушли у само срце Арбаније, и без нарочитих тешкоћа заузели Елбасан. Појава храбре србијанске војске у дивљим кланцима арбанским одмах је освијестила арнаутско становништво. Разбојничке чете разумједоше да је њихова игра изгубљена, те се једним дијелом растурише, а једним повукоше у своје „куле“ и села, по тешко приступним планинским тјеснацама. Мирни становници поздравили су појаву србијанске војске, а њен улазак у Елбасан био је с одушевљењем примљен. Службених извјештаја о даљим операцијама србијанске војске у Арбанији за сад више нема. Како се чује, Срби су заузели већи дио округа Тиране, који се граничи са Драчком, а исто се тако утврдили и у долини Бијелога Дрима.

Крајем маја у области Арбаније ушли су и Црногорци. По захтијевању аустро-њемачке дипломатије од Црне Горе пређе је био отет Скадар са источним дијелом Скадарског Језера. Даље је граница на југ била проведена ријеком Бојаном, чиме су били повријеђени животни интереси Црне Горе, за коју је владање објема обалама Бојане, као природним путем за саобраћај, било неизбјежно потребно.

Прешавши на лијево обалу Бојане, црногорска војска наступала је по приморју и, у почетку, заузела Сан Ђовани ди Медуа, а затим и Љеш, утврдивши се на тај начин на ушћу Дрима. Црногорци су се тако приближили Скадру, који је сад био одсјечен од унутрашњих арбанских области.

И поред свег стварања аустријских агената, да покрену Арбанце на упорно противљење племена, која се граниче са Црном Гором, осјетила су на чијој је страни моћ, те због тога и не уђоше у некорисну борбу. Вођ Малисора, Пренк Биб Дода ушао је у преговоре са гене-

ралом Вукотићем и предао му град. Црногорска војска ушла је у Скадар, свечано дочекана од првака православних, католичких и муслиманских као и од чланова градске управе, свештенства свих вјера, жандармерије, полиције и грађана. У дочеку није судјеловао само аустријски консул, који је похитао да спусти своју заставу и да потражи, немајући никог другог — заштиту грчког консула.

Тада црногорске власти, пошто заведоше у Скадру своју управу, приступише разоружавању арбанског становништва у заузетим крајевима. Предавање оружја по поузданим податцима, не налази ни на какве препоне од стране становништва, те се због тога, у најкраћем времену, може рачунати на потпуно умирење арбанских области које се граниче са Црном Гором. То ће исто учинити и Србијанци.

На тај начин, арбанска опасност за Србију и Црну Гору може се сматрати као ликвидована. Храбре армије ових савезничких држава добијају могућност да своје силе поново уште у борбу са заједничким словенским непријатељем.

Веома угледни француски лист париски „Журнал де Деба“ под натписом „Црна Гора и Арбанија“ доноси овај чланак:

Идући за примјером Србије, Црногорци су окупирали неке дјелове Арбаније, сусједне њиховој граници, дјелове чије је заузеће за њих представљало специјалну важност у погледу националне одбране и у погледу развоја војничких операција.

Пошто су заузели Сан Ђовани ди Медуа, Љеш и више малосорских села, Црногорци су ушли у Скадар 14. јуна. Нијесу наишли ни на какав отпор. Поглавар Миридита Пренк Биб Дода био је у сагласности са њима.

На глас да долазе трупе Краља Николе, све грађанство, изузевши аустро-угарског консула, који је склонио своју заставу, изашло им је у сусрет. Дан је био величанствен. Улазак трупа у варош имао је збиља тријумфалан карактер. Црногорски ђенералштаб је одмах одсио у Конаку и прокламовао да се од тада варош налази под влашћу Краља Николе. Тврђаву је посјело једно одјељење трупа и свечана пуцњава из топова обзанила је на далеко овај догађај. Каква разлика између овога дана и 10. априла 1913. године, када су Црногорци, последице дуге опсаде и тешких губитака, ушли у Скадар, већ последице неколико дана приморани од великих сила, морали су да евакуишу варош!

У оно критично вријеме Аустро-њемачка већ је ријешена на солунцијом ратом великих неријешених питања, захтијевала је излазак Црногораца из Скадра. Лондонска Конференција само се поклонила пред овом заповједничком жељом, јер би неодобравање с њене стране изазвало конфликт, у коме би германске силе имале боље шансе у игри.

И збиља, Енглеска није хтјела ни да чује да се говори о рату због Скадра и сигурно не би ни потпомагала Двојни Споразум. С друге стране, Италија је поткрепљивала све демарше бечког и берлинског кабинета, који су се односили на евакуацију Скадра. У исти мах, истина она је наговјештавала окупацију Валоне и прекид односа са Аустро-Угарском у случају да двојна монархија пође на Скадар. Али, и ако је била одлучно противна војничкој интервенцији свога бечког савезника, ипак није се мање противила ни уласку Црногораца у Скадар. Са болом у души, на неодржљиву пресију Цара Николе, Краљ Никола је морао да напусти своје освојење. А сада га је поново задобио, под другим приликама, када се може надати да ће га сачувати.

Догод европски рат грми у свом бијесу и догод је Црна Гора у рату са Аустро-Угарском, она не треба да води рачуна о германском вету. Могла би мислити да је дошао, из других разлога, и вето италијански. Али данас је Италија у Четворном Споразуму. Ма какви били услови њеног пристања, има разлога мислити, да јужна и сјеверна Арбанија, изузимајући преднио око Валоне, никако неће ући у састав територија, чију је анексију Виктор Емануел III себи обезбједио, у случају побједе.

При свем томталијанска штампа дочекује са извјесном горчином намјере Оца Краљице Јелене. Она примјеђује да, окупација Скадра од стране Црногораца, каои окупације Тирана и Елбасана од стране Србије, неће прејудуцирати дефинитивну судбину ове земље, која зависи од општих резултата европскога рата и од одређивања балканских питања. „Борнале д'Италија“ помиње, да је акција Краља Николе у контрадикцији са уверењима, датим талијанској влади од стране цетињског кабинета. Прва примједба изгледа да је тачна. Међутим основаност ове друге не можемо да увидимо.

Али има још и трећа, која нам изгледа неправедна: позивање на Лондонски Протокол из прољећа 1913. године. Тај протокол потписан од стране Њемачке и А-

устро-Угарске, данас је без важности, самим фактом што смо у рату са њоме. Тај протокол, уколико се тиче Арбаније, не може да вриједи између Тројног Споразума и Италије, која је истурила из Тројног Савеза, већ нови уговор.

Заста, окупација Скадра, изгледа, не треба да изазове никакве озбиљне тешкоће. Она није исто што и анексија. Она је само војничка и политичка предостројност, створена изванредним приликама у којима се налази Европа, благодарећи интригама Аустро-Угарске. Краљ Никола није више могао пропустити да околина Скадра буде пуна аустро-угарских агената, који су ту били с намјером да буне Арбанасе против Црногораца и Србије. Он је учинио дјело неумитне полиције, чији срећни резултати има да припомогну успјеху општих савезничких операција.

Разумије се да је питање о анексији резервисано. Слажући се у овом главном питању, савезничке владе неће губити вријеме да дискутују о детаљима окупације. Оне имају да мисле само на приближавање моменту, помоћу својих сједињених снага, када ће моћи потпуно слободно да рјешавају о великој балканској ликвидацији.

Париски „Le Temps“, поводом окупације Скадра пише:

Грчка је поново заузела западни Епир, Италија Валону и острва тога дијела арбанашке обале, а Србија са Елбасаном на Шкумби тачке које су стратегијски значајне за одбрану арбанашке границе. Заузимање од стране Црне Горе Скадра чија планинска околина доминира комуникацијама Јадранског Мора преко Бојане са Скадарским Језером, логичан је наставак догађаја.

У првом балканском рату Црногорци су успјели, — последице опсаде која је била дужа од опсаде Једрена, од стране Бугара, — да освоје 23. априла 1913. Скадар који је бранио Есад паша Топтани, турски генерал и арбанашки првак који је касније играо тако велику улогу у својој земљи. На притисак, извршен од Аустрије, Црногорци су ипак морали евакуисати Скадар којему је дана међународна управа под предсједништвом једног енглеског адмирала.

Аустријанци су учинили Скадар центром противсрпске пропаганде у Арбанији.

*

Коментаришући заузеће Скадра од стране Црногораца, петроградско „Новоје Времеја“ сматра да је Црна Гора потпуно у праву да то уради. Чланак који садржи кратку историју питања Арбаније, а напомене Скадра, с погледом на интерес Црне Горе, завршава се овако:

„Црногорско питање овим догађајима није још исцрпљено. Случај са Скадром један је од многих на другом савјеску историјских нејавља, које су Црној Гори учињене у току посљедњег стољећа. Аустријска дипломатија умјела је да од Црне Горе одсијече њено приморје. И ако се родила и живи на морској обали, Црна Гора је вјештачки ђетворена у континенталну државу, као што је Швајцарска. Велики европски рат, који је постојао из борба за државну независност младих ђодјармљених народа, мора и Црној Гори да донесе ђотјуну народни ојстанак.“

Историјска је правда сјора, али неумитна. Када кучне одлучни час, Црна Гора неће бити заборављена у савјету народа“.

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 2. јула. Како бугарске комите принуђавају наше грађане на прелаз у Бугарску нека послужи овај примјер:

Усеин Велновић из града Царево Село стар 45 година, који се вратио из Бугарске, изјавио је ово:

„Ја сам прешао границу прије 6 мјесеци испод карауле „Обел“. На бјество ме је присилио, како мене тако још 60 другова, Фасим Усеиновић, кмет села Града и Максуд Демировић, одборник. Потпомогнути једном јаком четом из Бугарске, сад смо једног вечера одведени у Бугарску. Они су нас одвели у Џамију и ондје нас пријаве властима које нас саслушају и упуте да потражимо рада, а Фазим и Максуд нареде нам да се ниједан главом не шалимо да се натраг вратимо, јер ако се ко од нас врати, они ће пријећи овамо ноћу и потући нас све који будемо пријешли у Србију. По том сам се одвојио од свог друштва и развишли смо се куд који по селима у печалбу гдје сам и надничио до повратка овамо. Пред мјесец дана покушао сам да се вратим са још пет другова овамо, али је неко то сазнао и извјестио Фазима, те он нареди телефоном преко општине лагодношке, и Бугари поставе стражу у правцу Клисуре гдје нас похватају и везане отјерају у Џамију у затвор, а одавде у Дупницу и Самоков. На сва ова три мјеста били смо у 14 дана. Онда нас пуште да радимо и запријете да ће нас стријељати ако покушавамо још једном да се вратимо у Ср-

бију. Начелник среза самоковског при-
моравао је мене у остале муслимане у
два маха на насилан начин да идемо
у Једрене. Нас неколико нијесмо на то
пристали, изговарајући се како имамо
фамилију у Србији и изјављујући да же-
лимо тамо ићи. Ако морамо остати у
Бугарској, живјећемо, само нећемо да
идемо у Једрене. 16. о. мј. улучим при-
лику и вратим се овамо испод карауле
„Планинице“, успјевши да поново прије-
ђем у Србију уз припомоћ једног вође
којему сам за ту услугу морао дати и
последњу пару коју сам изнаднично у
Бугарској — К. С. П.

Ниш, 2. јула. Нестало је једног за-
служног ветерана српске војске и српске
народне pjesме. Почасни генерал Јован
Драгашевић умро је јуче у Нишу. По-
којник је рођен у Пожаревцу 1837. год.
Свршио је основну школу у свом мјесту
рођења, а гимназију послужујући у Био-
граду, гдје је свршио артиљеријску школу
треће класе и одмах по том постављен
за професора исте школе, на којем је
мјесту остао дуг низ година.

Покојнику су два пута повјераване
важне политичке мисије. Једном га је
кнез Михаило слао по важном политич-
ком послу у Букурешт, а послје срп-
ског другог рата с Турцима придодат је
као делегат пок. Јовану Ристићу на Бер-
линском Конгресу. — К. С. П.

Ниш, 2. јула. Око 5 часова послје
подне летио је један непријатељски аеро-
план преко Осовља у правцу Малог Мо-
крог Луга. Дочекан ватром наше арти-
љерије, он се одмах стао повлачити ка
Панчеву. Један наш аероплан који му је
пошао у сретане, сустигао га је над
Панчевом и отворио на њега митраљешку
и пушчану ватру којом га је принудио
да се још дубље повуче у своју тери-
торију.

Истог дана предњи дјелови успјешно
су дјествовали својом ватром против
непријатеља који је покушао на поправља
своје жице и ровове. — К. С. П.

Ниш, 2. јула. Један сељак из кочан-
ског краја који се вратио из Бугарске
куда је био пребјегао као многи наши
грађани из Јужне Србије, намамљени
лажним бугарским обећањима, па се вра-
тио, дао је на саслушању код средње
власти у Кочанима ову изјаву:

„У допуну свога саслушања од 5 о. м.
имам да изјавим и ово: Сви бјегунци
жеље да се врате из Бугарске у Србију,
али не смију, јер на њих пазе, и чим
кога примјете, одмах га ухвате и про-
тјерају на Дунав. Многи су поубијани
преваром да ће да их преведу у Србију,
па када буду у близини границе, поуби-
јају их и онда тамо говоре како су их
поубијали српски војници. — К. С. П.

Ниш, 4. јула. Бјегунци који се враћају
из Бугарске, причају да се осјећа јачи
покрет чета ка граници и да су запазили
многе војводе на окупу у Ћустендилу и
Струмици. Осим тога сви тврде да чете,
чим пријеђу нашу границу, по правилу
нагоне мјештани да заједно с њима оду
у Бугарску. Отуда број бјегунаца стално
зависи од броја пребачених чета на нашу
територију. — К. С. П.

Ниш, 4. јула. Бугарска чета која је
прешла у кратовски крај, сукобила се
са нашом патролом између села Кутова
и Лукова. У борби су погинула два чет-
ника. Остали су успјели да побјегну са
границе. Од жандарма нико није погинуо
ни рањен. — К. С. П.

Ниш, 4. јула. Прије неколико дана
прешла је из Бугарске једна чета под
вођством неког војводе Крсте, али се
морала убрзо вратити, пошто се није
могла даље пробити од непосредне бли-
зине границе. Она се сада налази на бу-
гарској територији.

Друга једна чета успјела је да се про-
бије до кочанске долине. За њом је по-
слана потјера.

Ниш, 7. јула. Аустрофилски лист бу-
гарски „Балканска Пошта“ доноси вијест
како су Арбанаси наоружани италијан-
ским пушкама. Исти лист даље тврди
како српска влада има доказа да Италија
помаже Арбанасе и спрема протестну ноту.
Ова вијест није тачна. У ствари наша
војска запленила је аустројске топове
од 1914 године из Шкодине фабрике и
муницију са пушкама из 1915. Исто тако
не спрема се никаква нота. Наши односи
са Италијом не само да су пријатељски,
већ су по војној акцији савезнички. —
К. С. П.

Ниш, 7. јула. Кроз бугарску штабну
пуштено је саопштење да су за окупа-
цију Арбаније употребљени већином Ма-
кедонци; да су за то многи од њих по-
бјегли у гору, и да је између војске и
ових бјегунаца дошло до сукоба.

Ово тврђење бугарског полузваничног
саопштење није тачно. Македонски пуко-
ви су употребљивани и на арбанашком
фронту, као што су употребљивани и на
свим осталим. Такође је нетачно да је
долазило до сукоба између војске и Ма-
кедонаца; у цијелој српској Арбанији вла-
да потпуни поредак, јер је безвлашће не-
тсало баш са уласком македонских пу-
кова. — К. С. П.

Ниш, 7. јула. Бугарски листови пре-
штампавају вијест аустројског листа „Неа
Алтију“ који на грчком језику излази
у Солуну, да су Срби у Драчу изврши-
ли неколико вјешања. Сам извор ове ви-
јести показује и сву његову важност и
вриједност. Срби нијесу у Драчу и пре-
ма томе нијесу тамо никога ни објесили.
— К. С. П.

Ниш, 8. јула. Бугарски комитет одр-
жао је 26. пр. мј. у Ћустендилу збор,
сазван од свих наших избјеглица и гра-
ђана који се налазе у округу струмич-
ком, џумајлиском и Ћустендилском. Са
збора су бјегунци послали — према из-
вјештају који смо добили — бугарском кра-
љу молбу да им даде у помоћ војску и
топове да ослободе Македонију, или да
им нађе мјесто гдје ће живјети, пошто
су излагани од Бугара да бјеже у Бу-
гарску. Сазивачи збора казали су бјегун-
цима да се претрпе још 20 дана, па ће
се видјети што ће послје бити, а гра-
ђанима су казали да ће се послје 20
дана од народа тражити стока за ком-
итске потребе, и ко не буде дао, биће
стријелан.

Овове, држимо, не треба коментара. —
К. С. П.

Лондон, 30. јуна. Адмиралитет јавља:
Монитори „Сиверн“ и „Мерси“ отпловили
су уз ријеку Рифити у Источној Африци
и напали њемачку крстарицу „Кенигс-
берг“. Аероплани су такође пуцали на
крстарицу и послје шест часова крста-
рицу су запалили. Она је продужила да
пуца с једним топом, док и овај није у-
ћуткан. — К. С. П.

Петроград, 2. јула. Главни Штаб Глав-
нокомандујућег саопштава:

Непријатељ који је примио појачања
сјеверно од Егон—Рига—Шавли 1 јула,
почео је да напредује од Хазенпорта
према Голдингену и у сектору Шрунден —
Попеланг. Наша коњица и претходнице
задржавају непријатеља на прелазима ри-
јека Виндаве и Венте и на другим по-
вољним положајима.

У Зањемском рејону, непријатељ је
подржавао на пространом фронту арти-
љеријску и пушчану ватру, али је прела-
зио у напад само са малим одјељенима
пјешадије која је свуда била одбијена.

Исте ноћи одбили смо дјелимични на-
падај у правцу Ломже.

На десној обали Писе и на обје обале
Шкве, непријатељ који је у вече [заузео
неколико шанчева али са огромним гу-
битцима, није обнављао своје нападаје 1
јула.

Између ријека Ормије и Вира наше
трупе заузеле су фронт јужно од Пас-
мјели гдје смо 1 јула одбили више на-
пада.

На лијевој обали Висле без промјене.
Између Висле и Буга непријатељ је 1
јула извео више одвојених напада који
су били одбијени нашом ватром.

На Бугу и код Золотаје Липа није
дошло до озбиљнијег сукоба.

У вече 30. јуна аустројске трупе пре-
дузеле су офанзиву у сектору Несвиска
Окнија. Непријатељ је напао наше мосто-
бране на десној обали у рејону Куни-
шовце-Колонки и прешао преко Дњестра
у рејонима Иванијавове-Кошеприки-Сми-
хов. Наша артиљерија 1. јула на више
тачака бомбардовала је с успјехом не-
пријатеља приликом прелаза преко ријеке
и на неким мјестима приморала га да се
одрекне прелажења. Борба се наставља.
— Вестник.

Рим, 3. јула. Званично се саопштава:
„Аустројски ратни биљтен од 30. јуна
гласи:

У Фурланској (Венеција Булиа) дошло
је јуче до неколико жестоких дјелимичних
артиљеријских борба. Напад неколиких
италијанских пјешачких пукова код Ре-
дипулио одбијен је.

У Карнији и и Тиролу ситуација је не-
промијењена.

„Истина је да је Редипулио (на висоравни
Краса) у нашем чврстом посједу још од
11. јуна и да су од тада наше трупе ла-
гано напредовале на висоравни и поред
многобројних вишемање јаких аустрој-
ских напада.

Преко дана 29 јуна и ноћу између 29 и
30 јуна није било ниједног напада с наше
стране, а уобичајени аустројски напади
нијесу били нарочито јаки и одбили смо
их врло лако.

У горњем дијелу Вал Камоњило непри-
јатељ је, пошто је прешао кланце Венер-
поло и Бриџио (група Адашела) покушао
је један напад на наше трупе код Рифу-
ђио Гарибалди, али је био одбијен са
губитцима и оставио нам је неколико за-
робљеника. Наше трупе пошто су одбиле
противника, чврсто су посјеле оба кланца
чија висина достиже преко 3000 метара.

У Карнији, непријатељ је, користећи се
маглом и мраком, извршио поподне и у
вече два напада између Монте Кољана и
Пико Алвестано. Одбили смо обадва на-
пада и констатовали смо да је неприја-
тељ имао 33 мртва, међу којима 1 офи-
цера.

У Зони Соче, ситуација је готово не-
промијењена. Непријатељ је малим ноћ-

ним испадима и артиљеријском ватром
великих калибра покушавао да нанесе
губитке и да омета наше лагано насту-
пање, а нарочито да изнађе наше бате-
рије, како би им открио положаје.

Петроград, 3. јула. Главни Штаб Кав-
каске Војске саопштава:

У рејону обале наши извиђачи су се
сударили са Турцима.

Код Транткоруди води се борба про-
тив многобројних непријатељских трупа.

У околини Зевана, наше трупе послје
дводневне борбе освојиле су јаке турске
положаје код села Сорпа гдје су наши
погранични стражари запленили 5 тур-
ска топа.

У околини Бажирчаја било је препу-
цавања са Курдима.

На другим тачкама фронта без про-
мјене. — Вестник.

Париз, 3. јула. Ноћ је била доста не-
мирна у околини сјеверно од Араса. Јуж-
но од дворца Карлела освојили смо ли-
нију њемачких шанчева. Око Невил-Сен-
Вааста и Лабирента водила се борба
ручним бомбама.

У Аргони, борба се ограничила на око-
лину која лежи западно гдје смо јуче
напредовали. Пошто су извели низ про-
тивнапада, Нијемци су успјели да продру
у шуму Борен. У осталом дијелу овог
сектора положај је остао непромијењен.

Између Феј-ан-Хеја и шуме Ле Претр
непријатељ је покушао да изиђе из сво-
јих шанчева, али је одмах заустављен
ватром наше пјешадије.

Петроград, 3. јула. Главни Штаб Глав-
нокомандујућег саопштава:

Између Висле и Вепржа без промјене.
Између Вепржа и Буга, затим у сектору
Буга узводно од Кристинопоља упорни
сукоби претходница у рејону села Гра-
бовца, као и јужно од Грубачева и на
Бугу узводно од Сокала водила се борба.
На доњем току Золотаје Липе било је
жестоке канонаде и препуцавања до ушћа
ријеке.

Одбили смо непријатељске нападе на
Дњестру. Борба се наставља. Наше тру-
пе нападе су двије непријатељске групе
које су биле прешле преко Дњестра код
Ванжожава и Гродека.

Петроград, 4. јула. На Црном Мору
наши торпиљери започели су борбу против
батерија Зунгулдака које су недавно тамо
постављене, уништивши их.

Руски подморски брод потопио је два
пароброда и више барака са угљеном
које је срио близу Босфора; затим је по-
топио пароброд „Алес“ са истим това-
ром и неколико једрењача. — Вестник.

Петроград, 4. јула. Главни Штаб кав-
каске Војске саопштава:

У рејону обале препуцавање.
У правцу Олтиа наши извиђачи иза-
гнали су Турке из рејона Ардоста. Други
дио наших извиђача срио је код села
Сегика турску получету и преклао је
већим дијелом.

На фронту Кормундуа борба се на-
ставља.

У Рејону Азербејџана наши козаци на-
вукли су Курде на своју засједу и један
дио поклали, а остатак заробили.

На осталом фронту без промјене.

Софија, 4. јула. Кнез Хоенлое, изван-
редни амбасадор Њемачке у Цариграду,
на путу за своје одређење, стигоао је
специјалним возом у Софију. По подне
је био примљен у нарочиту аудијенцију
код Краља. Амбасадор је јутрос посјетио
Радославову и вечерас путује за Цари-
град. — К. С. П.

Петроград, 4. јула. Главни Штаб Кав-
каске војске саопштава:

У рејону обале, покушај Турака да из-
баце наше извиђаче са брда Магаридара
остао је без успјеха и цио дан се води-
ло препуцавање без резултата.

У правцу Олтна, наши извиђачи напа-
ли су турску стражу и један дио побили
бајонетом, а остатак заробили.

На фронту Коскармунде води се огор-
чена борба.

На осталом фронту без промјене.

Рим, 4. јула. Од аустројских аероплана
који су бомбардовали Бари, један је, по-
гођен у повлачењу ватром из пушака,
пао у море према Барлети. Једна наша
рибарска барка са два пјешака и са по
једним царинским и пољским стражаром
пришла је аероплану и запленила га
заједно са два аустројска официра који
су били на њему. — К. С. П.

Рим, 4. јула. У горњем Кордеволе и у
горњем Кадоре наше трупе настављају
офанзиву, срећно започету ових дана,
против група утврђења код Фалгареа и
Ливинино, освајајући сада високу и тешко
проходну зону између та два утврђења.

Јуче смо савлађујући озбиљне теренске
потешкоће и упоран отпор непријатеља,
допрли до линије Карса. Нарочито је
била сјајна акција пјешадије око освоје-
ња контрафорова који се са кланца Ди-
лајол спуштају у долину Андраца. Под
убиством ватром противника, ми смо
на бајонет освојили предње непријатељ-
ске шанчеве, у којима се сада утврђујемо.
— К. С. П.

Лондон, 4. јуна. Британски адмиралитет
јавља да је у току недеље од 23.
јуна до 1. јула које уловило у приста-
ништа Сједињене Краљевине које из њих
отпловило 1380 пароброда. За то ври-
јеме једна лађа је наишла на мину
и потонула, а три су потопили ње-
мачки подморски бродови. Укупна то-
нажа тих губитака достиже 10.016 тона.
6 рибарских лађа потопљено је. Неке од
њих су потопили непријатељски бродови,
а неке су наишле на mine. Тонажа тих
лађа износи укупно 625 тона.

Рим, 5. јуна. Званично се саопштава:
Јавља се за омање сукобе с повољним
исходом по нас у области Тирола, Трента
и у Карнији. Наша тешка артиљерија,
бомбардује непријатељева утврђења у
кланцу Предила изазвала је у њима ек-
сплозију и пожар који је дуго трајао.

На фронту Соче, ситуација је непро-
мијењена. — К. С. П.

Париз, 5. јуна. У недељу 24. јуна до-
шло је у Лисабону до великих манифе-
стација симпатија према српском народу.
Поворка од 5000 лица коју су организо-
вала републиканска удружења са српском
заставом на челу отишла је пред српски
генерални консулат у Лисабону и акла-
мирала Србију. Једна делегација пред-
ставника разних удружења и друштава
која су узела учешћа у овој манифеста-
цији, предала је српском генералном кон-
сулу изјаву, снабђену њиховим потпи-
сима, у којој се велича јунаштво српског
народа и исказују симпатије и жеље пор-
тугалског народа за крајњу побједу Србије.
К. С. П.

Рим, 5. јула. Агенција Стефани објав-
љује да се у Црвеној Књизи коју је не-
давно објавила Аустро-Угарска, износи,
према резимеима у аустројским листо-
вима, један говор шефа главног штаба
италијанске војске, који је тобоже теле-
графисао пређашњи амбасадор у Риму
Фон Мејер својој влади 5. августа 1914.
Шеф главног италијанског штаба није
никад изговорио ријечи које му се при-
писује и није никада исказивао мишљење
или идеје које би могле бити приступач-
не у смислу који им даје поменути теле-
грам и које би се тикале политичких пи-
тања која спадају у искључиву надлеж-
ност владе. — К. С. П.

Рим, 5. јуна. Јуче су наше трупе, са-
владавши све препреке терена и издрж-
љиви отпор непријатеља, дошле до ли-
није Фалтерего која на прелазу Франца
веже падине Колдирана. Свуда је дјество
наше пјешадије било сјајно у освајању
противутврђења која се од Колдирана
спуштају до Салесија у долини Андрас.
Више непријатељских предњих шанчева
освојено је на бајонет под страшном не-
пријатељском ватром.

У зони Соче јавља се да непријатељ-
ска активност расте у околини Плеца.

У ноћи 4. јула двије наше ваздушне
лађе бомбардовале су непријатељска у-
тврђења која окружују Горицу, као и два
непријатељска логора на падинама сје-
верно од Св. Михаила до Карсоа, и то
са врло повољним резултатима. За ври-
јеме њихове акције, непријатељ је стал-
но освјетљавао дирижабле са рефлекто-
рима, али су се они поред све жестоке
непријатељске ватре вратили неповрије-
ђени. — (Стефани).

Петроград, 5. јула. Један знатан дио
руске војске сада је концентрисан на сво-
јим положајима и Нијемци изгледа да ни-
јесу постигли свој циљ. — Радиотел. извј.

Париз, 5. јула. Два њемачка напада
против коте 263 код Бурена одбијена су.
Нијемци су јуче покушали да нападају
у Аргони, али су били разбијени.

Било је жестоке борбе у Лорени код
Лентреа: Нијемци су концентрисали свој
главни напад на фронту од 3 километра
против положаја које су раније изгубили.
Непријатељ је свуда одбијен са великим
губитцима и оставио Французима мнош-
тво заробљеника. — Радиотел. извј.

Париз, 5. јула. Према извјештају јед-
ног холандског дописника, њемачка Цар-
ска Банка мјесто 2388 милиона марака
у злату које је имала у почетку рата,
има само 1500 милиона марака ради врло
скупих куповина за које се морала обра-
ћати у иностранство. — Рад. извјештај.

Париз, 5. јула. Ратни трошкови Ње-
мачке износе мјесечно 2 $\frac{1}{2}$ милијарде ма-
рака. — Радиотел. извјештај.

Париз, 5. јула. Њемачки заробљеници
причају да Кронпринц постаје све непо-
пуларнији међу вишим официрима који
отворено критикују погрешке његове
тактике, осуђујући његову равнодушност
са којом он жртвује животе својих људи.
— Радиотел. извјештај.

Букурешт, 6. јула. Из Беча се јавља
службено:
Један наш подводни брод потопио је
јужно од Дубровника италијанску оклоп-
ну крстарицу „Бузепе Гарибалди“, која
је потонула за 15 минута. — К. С. П.

Париз, 6. јула. Ноћ је протекла релатив-
но мирно; погледјде је било артиље-
ријске акције, нарочито у Белгији код
Сен-Жоржа, у Артоа и око Артеса. Ње-

мачки напад који је био вршен против положаја које смо заузели, био је вођен са два батаљона која су, као што смо могли констатовати, претрпјела знатне губитке. — Хавас.

Париз, 7. јула. Фванцуска штампа доноси телеграм из Атине преко Лондона, да је код Турака велика оскудица у муницији и да су тога ради владе Њемачке и Аустрије ријешене да предузму крајње енергичне мјере према Румунији да добију допуштење за превоз муниције која је намињена Турској. Владе обију царевина спремају ноту која ће имати облик ултиматума. Трупe аустро-њемачке скупљају се сада на румунској граници да би се учинио притисак на букурешку владу, прије него што би се предао ултиматум. Изгледа да ће турска војска на Галипољском Полуострву ускоро бити у врло критичном положају. Ако Турска ускоро не буде добила велике количине муниције, отпор галипољске војске брзо ће бити сломљен. Муниција која сада тој војсци стоји на располагању, биће исцрпљена са 15 дана, а производ двију турских фабрика које дају по 500 граната дневно, апсолутно је недовољан да подмири потребе ове војске. Међутим, не може се сигурно рећи да ли Њемачка и Аустрија озбиљно смијерају да употребе силу или само распростиру узбудљиве гласове да би узнемирили румунско становништво и олакшали рад њемачким агентима у Румунији. — К. С. П.

Севастопол, 7. јула. Наши торпилери опазили су турску флотилу од 59 једрењача које су ишле у правцу Трапезунта са ратним материјалом за војску у околини Чорока. Торпилери су их напали и уништили артиљеријом. Послуга је заробљена. — Вестник.

Петроград, 8. јула. Главни Штаб Кавкаске Војске саопштава:

У правцу обале препуцавање.

Наши торпилери уништили су неколико турских једрењача, натоварених брашном. Наш моторски брод заплињенио је једну једрењачу са великом количином кукуруза.

У правцу Олтиа препуцавање.

У правцу Муша борба се наставља. Наше трупе су освојиле село Налик.

На осталом фронту без промјене. — Вјестник.

Рим, 8. јула. У Карнији наша артиљерија средњег и великог калибра својим непрестаним гађањем оштетила је непријатељска утврђења.

У зони Соче, борба постаје све јача.

Код Плава напредовали смо у правцу Горице и једна линија висова на десној обали заузета је.

На висовима Карсика непријатељ је био изагнат из неких шанчева. Акција се наставља упорно и огорчено преко ноћи. Не само што су још неодређене количине митраљеза, пушака и муниције у овом часу пале у наше руке, него и многобројни заробљеници. У току 5, 6. и 7. јула заробили смо 3.478 војника са 70 официра. (Рад. извјештај.)

Лондон, 9. јула. Данас послје подне саопштено је у Доњем Дому да је енглески подморски брод којим командује Макс Хортн, потопио њемачки ратни брод „Бормерен“ у Балтичком Мору. Хортн је до сада потопио једну оклопњачу од 13000 тона, једну крстарицу од 2400 тона и један контраторпилер. — Рад. извј.

Париз, 9. јула. Јављају из Берлина да је њемачка царица на Кајзерову молбу пошла у Позен гдје ће чекати да Кајзерове трупе узму Варшаву! Кајзер жели да уђе свечано у ту варош и да га прати царица! — Радиотел. извјештај.

Париз, 9. јула. У Артоа наставља се канонада. Борба бомбама и гранатама око Сушеса.

Није било никаквог пјешадијског сукоба на источним ивицама Аргоне. Непријатељ је успио да заузме један шанак који је чинио истакнути угао испред наших линија.

Између Мезе и Мозеле било је жестоко бомбардовање код Тет-де-Ваш, у стрманској шуми и у шуми Ле Претр. Двадесетак метака било је избачено на Сен-Дие. — Рад. извј.

Париз, 9. јула. Један Нијемац који се налазио у Данској кад је био објављен рат, и тада се хвалио да Њемачка може да потчини цио свијет, вратио се прије два дана у Копенхаген. Изјавио је да је овај рат највећа несрећа и да су готово све њемачке породице завијене у црнину. Ми Нијемци — казао је — свише смо лакоми и презирали смо мишљења и осећаје других народа. Ради тога Бог мора да нас казни.

Париз, 9. јули. Јављају из Гана да је тамо било њемачких војника које су стријелили. Дисциплина нових њемачких рекрута слаба је и њих кажњавају многобројним казнама. Око 20 војника било је стријељано у касарни Сен-Пиер.

Париз, 9. јула. Војници њемачки који долазе с фронта признају да су Нијемци претрпјели великих губитака, нарочито у околини Араса. Војнички дух у Њемачкој много је попустио и Нијемци се више не одушевљавају никаквим привидним успјесима.

Софија, 9. јула. Министарски Савјет је ријешио да се распусти одбор за старање о животним намирницама који ће дјествовати само до 1 августа. Послије овог датума биће дигнута сва ограничења, и трговина са цераалијама биће потпуно слободна. — К. С. П.

Петроград, 9. јула. У правцу обале покушај Турака ноћу 7 јула да пријеђу у офанзиву у рејону Могародора остао је безуспјешан.

У правцу Муша 6 јула наше трупе су потукле Турке који су били прешли на лијевој обали Еуфрата код Обинчара. Наше трупе гониле су разбијене Турке у правцима Битлиса и Муша, а једна наша колона заплињенила је турску комору са многобројном стоком. Турци се нагло повлаче, остављајући муницију.

На осталом фронту без промјене. — Вјестник.

Петроград, 9. јула. Велика битка у околини Варшаве наставља се са свом жељеном. Непријатељ је у овом првом дијелу боја задобио терена, али је претрпјео огромне губитке.

Руси се налазе сада на путу Ново-Георгиевск—Остроленка, дуж Нарева и код Красностава јужно од Лублина.

Нијемци су прешли у офанзиву и заузели села од мале важности. Остали нападају јужније били су одбијени.

Руси дају бојеве са заштитницама у правцу Остроленке и извршили су бриљантне противнападе јужно од жељезничке линије Лублин—Колин.

У ова ова посљедња дана, Руси су одбили знатне нападе код Красностава. Аустријанци на ријечи Волици су се смјестили на десној обали југоисточно од Красностава.

Руси су одржали своје положаје на Дњестру. — Радиотел. извј.

Амстердам, 9. јула. Нијемци тврде да су заузели Виндаву на Балтичком Мору. — Радиотел. извј.

Петроград, 9. јула. Један руски торпилер потопио је један транспорт и 59 турских једрењача, натоварених са муницијом, намијењеном за Трапезунт. — Рад. извјештај.

Петроград, 9. јула. 6. јула непријатељ је почео да напредује у правцу Шавли. Наша артиљерија са успјехом се бори код Новогеогијевска. (Рад. извј.)

Париз, 9. јула. Шест француских аероплана бомбардовали су са успјехом возове и жељезничке зграде у Колмару. Ниједна бомба није бачена на варош.

Петроград, 9. јула. Њемачко напредовање наставља се у рејону Риге и на фронту Фумхон—Загорг—Круби.

Опасна артиљерија Новогеогијевска бомбардовала је са успјехом чеоне колоне непријатељске у недјељу цио дан. Између Висле и Буга непријатељ се приближава новом руском фронту.

Код Сокала непријатељ проширује своју акцију на десној обали Буга.

У Галицији, на Дњестру код Стублома руске трупе су заробиле 500 војника са 5 митраљеза. — Рад. извј.

Лондон, 9. јула. Страјк угљарских радника завршен је и изасланици рудара су у великој већини потписали споразум. Г. Лојд Мори извео је ствар на опште задовољство и радници су се одушевљењем вратили на посао. — Рад. извј.

Париз, 9. јула. Јављају из Берлина да је изјава г. Барцилаја, новог италијанског министра, да ће се Италија борити уз савезнике док се потпуно не униште царства централне Европе, — изазвала велику сензацију. — Рад. извјештај.

Париз, 9. јула. Јављају да се душевно расположење њемачких војних кругова потпуно озмијенило и да су војни кругови потпуно равнодушни према званичним извјештајима који јављају о побједама. — Рад. извј.

Париз, 10. јула. Бивши председник Сједињених Држава Америчких, г. Русвелт дао је једном Шведском листу једну депешу коју је пропустила њемачка цензура и према којој замореност од рата све више се јавља у њемачком становништву, а нарочито у сиромашнијим класама које очекује објаву опсадног стања.

Једна женевска депеша јавља да њемачко становништво све се више буни против скупоће животних намирница а нарочито радништво као и средњи грађански staleж; не само што радништво није добило повећање плате сразмјерно скупоћи намирница, него чак добија мање него у нормално вријеме. „Vorwaerts“ отворено се тужи на ове ствари.

Париз, 10. јула. Пошто је букнуо штрајк у Лигију, аустријска влада је одлучила да пошље 5 пукова ловаца да спријече немире. Десет радника је било стријељано у јутро 6 јула.

Будимпешта, 10. јула. Власти су узрујане ради оснивања једног друштва које се зове „Млада Угарска“ и има за циљ да учини земљу независном. Поводом тога забрањена су сва политичка друштва.

Париз, 11. јула. Дан је протекао релативно мирно на читавом фронту. У Артоа је била активна артиљерија са једне и са друге стране.

Пало је неколико метака на предграђа Соасона и Меца.

У шуми Ле Претр, у току ноћи од 9. на 10. јули, Французи су се дохватили линије шанчева коју су били раније изгубили. Два њемачка противнапада била су одбијена са знатним губитцима.

Једна група француских авиатичара бацила је синоћ 28 бомба на жељезничку станицу Конфланс у Жарниси. Њемачки авиатичар био је приморан да се спусти у њемачке линије. — Рад. извј.

Париз, 11. јуна. Француска офанзива наставља се са успјехом сјеверно од Минстера гдје се воде огорчене борбе.

Лондон, 11 јула. Савезници су поново напредовали у Дарданелима.

Лондон, 11. јула. Један званични петроградски телеграм јавља да положај није тако повољан по Нијемце, као што би они хтјели. Руси још држе линију Влови—Надолжица, као што се налазе у спољним утврђењима Ивангорода. Колико је борба огорчена у Пољској, види се по томе да више села јужно и југоисточно од Холма прелазе наизмијенце више пута из руке у руку. Источније, аустријске трупе које су биле прешле преко Буга изнад Сокала, пребачене су натраг преко ријеке. Уопште, руске жељезнице су до сада нетакнуте.

Рим, 12. јула. Напуљски лист „Матено“ објављује готово у цјелини аустријску Црвену Књигу.

Црвена Књига истиче да је Аустрија вјеровала да се велике силе неће умијешати у њезин сукоб са Србијом коју је оптужила ради саучесништва у убијству надвојводе Франца Фердинанда. Изводи из тога што ју је Русија напала да је постојао руско-балкански план против Аустрије, као и француски план о реваншу у првој годној прилици. Књига истиче „пацифизам“ Аустрије и понавља познате ствари о италијанској неутралности, о аустријском тумачењу параграфа 7 у уговору о Тројном Савезу и о балканском status quo, претендујући да се 7 параграф не може односити на Србију и на Црну Гору.

Иза овога долазе преговори са Италијом и понуде компенсација. Крајем фебруара Италија је изјавила да ће сматрати уговор о савезу прекинутим, ако Аустрија настави акцију против Србије.

Што се тиче компензација Италији, књига износи познате ствари о територијама које је Италија тражила.

Црвена Књига затим прича на свој начин о преговорима са Бурјаном и Билловим.

(Зна се да је Аустрија хтјела да добије што више времена да подигне необично јака утврђења у Тренту и на обје обале Соче.)

Иза тога долазе документи о аустро-италијанском споразуму о Арбанији; инструкције грофа Берхтолда Мореју; депеша краља Виктора аустријском цару; саопштење ди Сан-Ђулиана Мореју 3. августа; затим неке ноте Макиа и Мореја Берхтолду.

Књига се завршава са једним саопштењем аустријског министра спољних послова Војводи д'Аварни од 21. маја.

Италијанске новине истичу још једном да је Аустрија погазила casus foederis и да ради тога Италија није морала да учествује у аустро-њемачким авантурама. „Трибуна“ наглашава нетачност тумачења Црвене Књиге и разлику у погледима између Италије и Аустрије, које су биле познати завршетак.

Рим, 12 јула. Велика битка на територију око Горице наставља се повољно по Италијане, и ако Аустријанци дају упоран отпор. Италијански јуриши приморали су Аустријанце на свима тачкама да се повуку. Заузето је нових 12 километара доминирајућих положаја са линијама и шанчевима. Борбе су необично крваве. Аустријски губитци су велики. Обје стране су добиле појачања.

Рим, 12. јула. Званично се оповргава вијест да ће италијанска влада објавити нову Зелену Књигу.

Рим, 12 јула. Њ. В. Краљица Јелена са Њ. Кр. Вис. Књижицом Јоландом отпутује у Главни Стан гдје се налази Краљ.

Париз, 13. јула. У Артоа и између Оазе и Ене обична артиљеријска борба.

На лијевој обали Ене, Тројаона, као и у Шампањи, на фронту Перт—Босежур, наставила се борба у прилог Француза.

У Вожима, француске трупе су, поред свега бомбардовања, организовале положаје које су освојиле јуче на Бандесанту. Број заробљених Нијемаца износи 825 војника са 11 официра; у овом броју има само 70 рањених. Многобројни љешеве остали су у шанчевима. Са наше стране увели смо у борбу само 2 батаљона пјешадије. У освојеним шанчевима нађено је 6 митраљеза.

У јужној Војери повремена канонада.

Лондон, 13. јула. Посљедње недјеље, њемачки бродови нијесу успјели да потопе ниједан брод у енглеским водама.

Париз, 13. јула. Француски нападају у Вожима крунисани су потпуним успјехом. Званично саопштење каже да је освојена једна врло важна њемачка одбранбена организација која се пружа од Фонтнела до села Лонаа. Французи су заробили 700 војника који су из 4 различита батаљона.

Рим, 13. јула. Борба се наставља дуж читавог фронта Соче и са успјехом нашег оружја све се више утврђује.

У зони Монтенера, алпинске трупе су почеле своје напредовање дуж гренада Лужнице. Непријатељ је давао живав отпор, али нашим трупама је пошло за руком да освоје извјесне тачке, нанијевши тешке губитке противнику и заробивши око 100 војника.

На фронту од Плава до Горице продужавамо своје напредовање. Освојили смо нове шанчеве и заплињенили 1 топ поред другог ратног материјала.

На Красу, у ноћи од 9. на 10. јули непријатељ је извео многобројне нападе који су сви били одбијени. У јутро је непријатељ примио многобројна појачања. Послије врло жестоког бомбардовања, противник се бацио у маси на наше положаје, нарочито против лијевог крила. Наше прволинијске трупе, и ако су издржале раније толику борбу, успјеле су захваљујући помоћи артиљерије да издрже судар са непријатељем. Овај наш отпор дозволио нам је да предузмемо контра-офанзиву која се свршила са правим бјегством непријатеља, док га није напала артиљерија дефинитивно прогнала. Заробили смо 1500 војника, међу којима је 76 официра. Земљиште покривено љешевима, свједочи о огромним непријатељским губитцима.

Петроград, 13. јула. Непријатељ је напao 9. јула истакнута утврђења тврђаве Ивангорода и успио је да пробије одбране од жице на једном сектору, али је противнападима био сузбијен са великим губитцима.

Њемачке дивизије које сачињавају центар војске што оперише јужно од Лублина, претрпјеле су знатне губитке у нападима од сриједе.

У четвртак, велике њемачке масе на лијевој обали Вјепржа заузеле су неколико шанчева и почеле су да напредују према сјеверу, али су биле одбачене на траг са великим губитцима. Руси су заробили 1500 војника и заплињенили 6 топова.

Нијемци претендују да су заузели тврђаве Разан и Пистикса и да им је пошло за руком да пријеђу преко Нарева између ове двије тачке.

Настављају се огорчене борбе између Буга и Висле без одлучног резултата.

Париз, 14. јула. У Артоа, интензивност команде постаје мања.

Неколико метака великог калибра убачено је у Арас.

У Шампањи, на фронту Перт—Босежур и у Вокоа води се лагумска борба у прилог Француза.

Било је жестоке канонаде у шуми Ле Претр. Попа-Мусон је био бомбардован.

Нијемци су такође бомбардовали у више махова положаје које су изгубили у Бандесанту.

Париз, 14 јула. Чврстина тона којом је писана нота председника Вилсона налази потпуно одобравање американске штампе.

„Њујоршка Трибуна“ пише.

„Чак један секретар из Вилхелмштрассе, који прочита завршни параграф посљедње ноте, не може се варати о њеном значењу, ни бити толико слијеп да не види посљедице једног масакра, сличном ономе на „Лузитанији“.

„Њујорк-Сон“ каже да нема више мјеста за неспоразуме ни за погрешна тумачења у овој ноти која изражава са одлучношћу и са дивном јасношћу нашу узурпацију против њемачке политике.

„Чикаго Хералд“ каже да г. Вилсон говори у име сваког појединца од 100 милиона Американаца који су достојни да се тако зову.

„Филаделфијски Народни Вођ“ пише да су нове дискусије од сад немогуће; коцка је бачена; на Њемачкој је да бира.

Остале новине овако говоре:

Ова нота је велика повеља американског права.

Германофилски „Illinois Staats—Zeitung“ овако се изражава:

Њемачка неће се моћи никада помирити са тоном ове ноте; она ће само моћи — кажемо са жалашћу — да одговори на један једини начин, а то је прекидањем односа. Нота је недостојна Републике.

„Њујорк Хералд“ напротив даје ове закључке:

Ова нота уклања све неизвјесности, припремајући путеве за акцију која је тако јасно означена у ноти.

Париз, 14. јула. Њемачко саопштење каже:

На наревском фронту Нијемци полако напредују ради огорченог руског отпора. Јужно смо мало напредовали између Буга и Висле.

Рим, 14. јула. У центру је заузето неколико одбранбених шанчева на седлу Сан Мартинио дел Корзо. На десном крилу једно брдо је више пута узимано и губљено. Успјели смо да га већим дијелом освојимо после врло огорчене борбе. Непријатељ се служио са загушљивим бомбама против којих су се наше трупе заштићавале маскама.

На крају дана заробљено је око 1.700 војника са 30 официра.

На осталом фронту није било никаквог важнијег догађаја.

Лондон, 14. јула. „Тајмс“ доноси један чланак о операцијама које су се водиле прије неког времена у Аргони. Он истиче да је Кронпринц у борби коју је његова војска повела око Вердена, доживио потпун неуспјех. У три маха, Кронпринцова војска је нападала, служећи се загушљивим гасовима, али није постигла ниједног знатнијег резултата и француски положаји остали су осигурани.

Париз, 14. јула. Да би се осветили за многобројне француске успјехе у Војима, Нијемци су бомбардовали Хартмансвилеркоф.

Рим, 14. јула. Бој на Сочи развија се повољно по Италијане који напредују.

Петроград, 14. јула. Руски противнапади сиречавају непријатеља да напредује између Буга и Висле, осим у рејону Гроњетоса, где су руски нападаји одбијени у ноћи од петка на суботу.

На наревском фронту, непријатељ напада бесмислено, али не може да успије да пријеђе преко ријеке између Остроленке и Жожани, и ако му је у петак било пошло за руком да се пребаци између Жожаниа и Пилтиска.

У току неуспјелих покушаја да пријеђе на источну обалу Писе, непријатељ је претрпιο огромне губитке.

Париз, 14. јула. Француски контраторпијер „Бисон“ разорио је депозит за снабдијевање подморских бродова и аероплана на острву Лагоста и прекинуо телеграфску везу.

Њујорк, 14. јула. Предсједник њујоршког универзитета „Колумбија“ Муре-Батлер који је недавно у отвореном писму упућеном професору Ласковском у Берлину, жигосао њемачке злочине, овако се изразио о рату:

Залог за који се бори у овом рату, много је већи од једног за који су се борили народи од бојева Грка са Персијом па све док Шарл Мартен није поломии Саразене у боју код Поатреа 732.

1915. годину сматрам као посљедњу годину ових великих конфлигација. Индивидуална слобода и независне установе нијесу више угрожене од источњачког колективизма. Оне су угрожене од једног новог чудовишта модерног постања: стварањем државе изнад права и морала. Пошто држава није дијело једног појединачног грађанина који је сачињава него стварање вишег ауторитета који је у стању да држи народ у послушности, — питање је које ће од ова два схватања да побједи: схватање доминације, — или схватање индивидуалне независности — то је оно што се сада одлучује на бојиштима од Северног Мора до Кавказа. Једини исход ове дуге борбе мора да буде да цивилизација не смије нестати са римском слободом. — Рад. извјештај.

Петроград, 14. јула. Један заробљени аустријски официр Словен изјавио је да је аустријска војска била енергично реформисана. Нарочити словенски пукови су распуштени и замијењени са пуковима других народности. Реформа је била изведена у току борбе на Дњестру, јер су извјесни словенски дијелови одрекли да нападају на Русе или су ишли напријед само под пријетњом да ће бити стријељани од Нијемаца.

Париз, 14. јула. У Аргони, два покушаја Нијемаца да нападну, без муке су осујећена.

У Војима, Французи су 13. у вече проширили и утврдили своје положаје на гребену Мајнскопф и заузели кланац. Нијемци су извели три противнапада без успјеха. Њемачка артиљерија бомбардовала је кланац Шлухт.

Париз, 14. јула. Берлински „Vorwaerts“ јавља да су посљедњи дана вршене претачине код више војника и да је заплијењено више брошура.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Проглас управитеља скадарске области. Г. Војвода Божо Петровић, управитељ скадарске области дошавши на своје ново одређење у Скадар, обратио се становништву града и с њим скоро окупиране Малесије штампаним прогласом ове садржине:

По Највишем Налогу Њег. Величанства Краља, мог узвишеног Господара, дошао сам овамо, као највиша управна власт у Скадру и сада с њим окупираној области,

да у њима успоставим ред и поредак и загарантујем сваком без разлике личну и имовну безбједност и слободу.

Достављајући наведено становништву града Скадра и речене области, позивам га, да се покорава кр. црногорским властима, а тим властима наређујем, да се строго држе законитости и да штите сваког без разлике.

Поред осталог, сваком се има влашћу загарантовати и слобода кретања, само ако се она не употребљава на општу штету, на штету мира и реда, који се безусловно морају очувати у овим крајевима.

Слобода вјере сваком је у најширем смислу загарантована, као год што ће бити на окупираној територији чувана и свето поштована и права поданика свију Црној Гори савезничких и пријатељских земаља, која су права они уживали прије окупације.

Живио Њег. Величанство Краља Никола I. и Његов Краљевски Дом! Живјела Црна Гора!!...

Љекарски јубилеј. Г. д-р Божићдар Перазић, љекар Његовог Величанства Краља, ономад је навршио пуних двадесетпет година љекарске службе, од којих је више од седамнајест година провео на службовању у Црној Гори. Слављеник је дуже година био начелник Црногорског Санитета, на којем је положају вазда марљиво и савјесно улагао своје широко стручно знање и свој неуморни љекарски рад у корист узвишеног задатка, везаног са тијем звањем. Са положаја Начелника Санитета пала му је у дио особита част, да постане лични љекар Његова Величанства Краља и Свијетлога Двора. Поводом двадесетпетогодишњице својега љекарског рада, г. д-р Перазић примио је ономад у својем дому, окружен својом поштованом породицом, многобројне посјетиоце, који му срдочно честитаху јубилеј, дајући сви без разлике израза уважаењу, које слављеник ужива у свијема нашим друштвеним круговима. Дом слављеников био је тај дан препун посјетилаца почевши од најодличнијих кругова па до најсиромашнијих редова грађанства. Али рјетко и видно признање слављениковом љекарском раду учињено је његовог јубиларнога дана са висине Краљевског Пријестола. Његово Величанство Краљ благоизволио је посјетити Слављеника у његовом дому и честитати му јубилеј.

Жалећи што се због ратних прилика није могао у нашој јавности видније истаћи јубилеј овога нашег одличног љекара, хуманитарноградника, ми слављенику подносимо наше најљепше честитке са жељом, да још дуго у здрављу и задовољству развија своју племениту љекарску дјелатност и да у нашој средини прослави и педесет-годишњицу своје љекарске службе.

Комитет за помоћ рањеним савезницима. Шеф мисије енглеског комитета за помоћ рањеним савезницима г. Д-р. Рутерфорд долазио је прије неколико дана на Цетиње да се извјести о санитетским потребама, како би се најнужније ствари могле одмах из Енглеске упутити. Пошто је добио потребна обавјештења, послје је државања од два дана на Цетињу, повратио се натраг у Енглеску у поменутом циљу.

За ослободиоце Скадра. Команда Старо-Србијанског Одред саопштава: Овадашњи православни Срби преко г. Николе Ђорђевића трговца, приложили су перпера 197.60 пара за рањенике Старо-Србијанског Одред; такођер примили смо перпера 1000 од г. Ахмета Лукчевића, и 300 перпера од г. Јака Лаиновића, трговца из Подгорице, за напојишту трупа Старо-Србијанског Одред. Како првима тако и другима овим најтоплије захваљујемо на њиховој пажњи наспрам војске.

Главном Одбору за помагање породица пребјеглих у Црну Гору у рату 1914—15. год. из Босне, Херцеговине и Боке Которске — у Никшићу упутила су ова г. г. своје прилоге:

Христифор Моравац из Чајнича Перљ. 200—;

Пододбор из Ђаковице Перљ. 3630—, преко кога приложише ова г. г. у перп: По 27: Кол Прони, Зенул Аручи.

По 20: Садри Мета, Ибраим Абаз, Ислам Метуш, Зеф Имер, Муфтар Садик, Дин Сејдија, Хаџи Маља, Амет Рама, Јусуф Цене, Усеин Асан Јуник.

По 18: Амет Аџи, Смаил Аиза.

По 17: Ибраим Реџа, Садик Ариф.

По 16-80: Марк Биба, Пран Нреџ, Адем Софа.

По 15: Ариф Ислам, Мехмет Рама, Ариф Садик, Синан Јусуф, Јакуп Садрија, Нимон Мараш, Рустем Ајрула, Ислам Исен, Авдул Алил, Реџ Зејнел, Зејнел Рама.

По 13: Реџ Амет, Садик Амет.

По 12-60: Марк Ђока, Даут Садик, Ник Пранка, Ђон Марко.

По 12: Али Сали, Сали Рама, Амет Јусуф, Усеин Делија, Садри Ибрахим, Ариф Асан, Незир Муфтар, Амет Зумбар, Јусуф Муса, Муфтар Мустафа.

По 11: Амза Зеџиров.

По 10: Риза Добра, Ислам Авдија, Аџи Муалија, Ука Османов, Рустем Садрија, Рам Мета, Мусли Рустем, Зумбер Цена, Таир Муслија, Адем Адемов, Сеџа Садрија, Рам Авдија, Садик Таора, Адем Реџа, Абди Суља, Ајдар Јусуф, Зенул Авруч, Феја Рамон, Јусуф Ибраим, Јусуф Реџа, Ислам Ибраим, Беџир Јусуф, Ибраим Алија, Бајрам Исен, Сали Реџа, Амз Мехмет, Авдул Ђеладин, Суљо Јусуфов, Сали Вејсел, Праић Паља, Зумбер Авдул, Асан Фепа, Шериф Соко, Рустем Реџеп, Нухо Ука, Бин Пранка, Ђок Марко, Марко Ђировић уч. г-ца Мил. Марсенићева.

По 9-30: Ибраим Тафа.

По 9: Садрија Ибраимов, Суљ Имер, Бајрам Ајдар, Смаил Усен, Ник Пранка.

По 8-64: Франк Нухо.

По 8-40: Мољ Марко.

По 8-20: Нреџ Марко.

По 8: Садри Шабан, Ибраим Золо, Реџеп Суља, Ђерим Зумбер, Реџеп Незир, Бајрам Јусуф, Усеин Ајдар, Садри Ибраим, Реџеп Јусуф, Кадри Реџа.

По 7-50: Амет Алија, Ислам Абаз, Амза Салил.

По 7-20: Зеф Прилени.

По 7: Осман Јусуф, Јусуф Оџа, Дин Бајрам, Авди Суља, Мет Јануз, Мус Садрија, Рам Усеин, Али Бећа, Али Мустафа, Имер Мурто, Рамун Нимон.

По 6: Оџа Бајрам, Реџеп Сефер, Јануз Таир, Рам Зеџир, Рустем Садри, Муфтар Тама, Таир Алил, Рам Садрија, Асин Суља, Зенул Бајрам, Аџи Тофа, Рам Дервиш, Смаил Зенул, Таир Бајрам, Шинанд Ђерим, Зенул Алија, Мемет Садрија, Џуф Амет, Али Имер, Мехмет Рама, Аџи Рама, Бајрам Алија, Зенул Муфтар, Бајрам Алија, Зејнул Муфтар, Мемет Авдула, Суљ Имер, Ибраим Муса, Авдул Зенул, Шабан Рама, Ибраим Ђерим, Вејсел Имер, Јусуф Маља, Рам Садрија, Мусли Јаха, Асан Незир, Азир Аџија, Јусуф Мустафа, Суљ Адем, Рамадан Јусуф, Реџеп Грбић, Фета Бајрам, Јусуф Трпун, Адем Тафа, Осман Суља, Даут Мота, Бајрам Нухо, Ђем Реџеп, Али Шоша.

По 5: Селман Идрис, Сокол Ајдар, Даш Муфтар, Сокол Нау, Нимон Авдија, Џуф Идрис, Мусли Бања, Зумер Зенел, Мет Суља, Рустем Алија, Авдул Ука, Рустем Таир, Ук Софија, Шабан Садик, Аџи Имер Глава, Рам Осман, Авдул Рама, Нек Усеин, Арслан Бећа, Незир Суља, Зумар Ариф, Јусуф Бајрам, Ибраим Реџеп, Ахмет Ислам, Реџеп Ибраим.

По 5: Мехмет Дуиш, Таир Курта, Ук Јетши, Садри Башета, Бек Асан, Аџи Јакуп, Нимон Муса, Паљ Вата, Мар Коља, Ајдар Садрија, Марк Муслија, Ариф Асан, Адем Рама, Петар Нау, Садик Марки, Садри Јаха, Садри Ука, Марк Љулаш, Али Мустафа, Рам Балија, Мус Садрија, Суљ Авдија, Рам Сејдија, Али Мета, Садик Мемет, Бек Усеин, Реџеп Амет, Авдул Мемет, Ибраим Алил, Али Садрија, Ибраим Рама, Мустаф Годин, Бећ Адем, Рамон Трпун, Бајрам Шоџе, Рушић Фејзула, Макуст Селман, Мус Јусуф, Мусли Селман, Рамадан Бајрам, Бајрам Суља, Али Бајрам, Камер Салмон, Муктар Авдул, Амит Усеин, Амит Садик, Ислам Ахмет, Пранк Никола, Бин Кола, Авдул Рушит, Дод Леџа, Бајрам Адем, Фазлија Шабан, Јусуф Адем, Шабан Авдија, Рустем Садрија, Томица Ивановић.

По 4-80: Зејнел Асан, Али Мифтар, Зеџир Ука, Рус Тофа, Аџи Муса, Љулаш Ника, Али Алија, Јусуф Зумбер, Маџун Нимон, Али Рама, Смаил Садрија, Мет Алија, Адем Таир, Бин Деда, Ук Лека, Ук Ђора.

По 4-60: Али Муса.

По 4-20: Мар Туџи, Пјетр Нухо, Ноџ Пранка, Амет Демир, Смаил Етем, Ђок Ворфи, Нреџ Пренка, Рамадан Сефа, Нреџ Прани, Марк Ноје, Пранк Ворфи, Кољ Марко, Аљуш Никола, Шут Деда, Сали Ахмет.

По 4: Адем Мулиновић, Садик Рамо, Шабан Баља, Аљуш Осман, Рамуш Бар-

јам, Јусуф Алија, Шут Јусуф, Осман Али, Јусуф Имер, Мусли Реџа, Ибраим Зенул, Авдул Нимон, Садик Барјам, Пајазит Рамо, Дервиш Алил, Зејнил Мемет, Аљуш Тахир, Рамадан Адем, Асан Деда, Драго Андријин, Муфтар Касум, Реџ Вуселов, Петар Павловић, Кечан Садик, Реџ Мето, Шабан Ибишов, Авдул Амза, Дим Аџија, Зек Аџија, Сокол Бека, Кећ Ариф, Тафил, Зејнел, Шабан А. Ризовић, Нимон Ислам, Дервиш Мета, Кадри Амет, Мусли Беко, Рустем Муслија, Селман Садрија, Јусуф Садик, Имер Беџир, Амет Алија, Зенум Јусуф, Барјаш Берјам, Амер Дервиш, Тун Ајдар, Зеј Вејсел, Љулаш Нико, Бајрам Суљо, Ђерим Селман, Авдул Рамон, Авдул Селман, Али Пилих, Усеин Мухамед, Барјам Мехмед, Никол Леши, Симон Ново, Фрок Коља.

По 3-70: Ислам Реџа.

По 3-60: Сеид Роломи, Зеф Марки, Ајдар Ђупи, Селим Реџа, Бајрам Амил.

По 3-50: Џафер Барјам.

По 3: Садик Фета, Мустаф Мета, Пранк Ђи Дола, Дуљ Садик, Зеџир Дема, Бајрам Кадрија, Бајрам Смајил, Бињик Мимет, Асан Суља, Рамадан Зећа, Риз Бајруш, Рустен Крпа, Реџ Мемет, Ибраим Мустафа, Шпан Селим, Таир Конише, Мартин Ајдар, Бајрам, Садик Мета, Садик Алил, Суљ Зумбери, Јаха Дервиш, Садик Мета, Бајрам Таир, Руст Алија, Али Лека, Реџ Алија, Амза Ариф, Кадри Муса, Авдул Мемет Бајрам Беко, Селман Мустафа, Таир Салија, Амет Јусуф, Саит Бајрам, Садик Јусуф, Али Фериз, Алил Осман, Мет Олури, Асан Зеџир, Асан Касум, Аџи Незир, Сали Мемет, Ђел Амет, Бајрам Суља, Муфтар Јаха, Таир Салија, Тома Марковић, Зеф Баљо, Осман Муслија, Осман Авдул, Суљ Сали, Ајдар Садик, Мемет Оџа, Суљ Имеров, Садри Мислин, Реџеп Салијин, Демуш Незиров, Таир Мустафа, Садри Рустем, Ук Селман, Сејди Адем, Адем Јусуф, Аџи Алија, Таир Амет, Сајд Бека, Незир Бека, Јохо Бећа, Мисил Мета, Тафил Зејнел, Садик Ајзек, Фазли Суља, Мин Исуф, Шабан Рама, Мус Зејнел, Имер Суља, Шабан Рама, Реџ Бајрам, Ајдар Таир, Рустем Азер, Мус Мустафа, Кадри Садик, Зек Селим, Авдул Ибраим, Ајдар Селман, Садри Амет, Асан Алија, Рустем Селман, Асан Јусуф, Елез Хусеин, Усеин Бека, Дели Руста, Али Авдул, Мусли Суља, Садик Дана, Пранд Ђерим, Пјетар Коља, Рушит Пјетар, Чауш Ука, Паљуш Марко, Садик Бајрам, Садик Рама, Рам Ђелаш, Аљуш Сокол, Пјетар Пјенда, Ук Киџига, Бек Делија, Бајрам Суља, Садик Зеџир, Сали Ариф, Сали Дема, Лук Мартин, Имер Мемет, Бајрам Суља, Садик Таир, Али Реџа, Јусуф Таир, Фета Амза, Рам Алил, Бајрам Даут, Ук Садик, Рам Сали, Смаил Тупуд, Реџеп Ђема, Али Аџа, Зеџир Суља, Јусуф Бајрам, Ибраим Сали, Пранк Марко, Пранк Ново, Бек Адем, Пун Реџа, Марк Пранка, Бон Цоли, Али Махмут, Суљ Марсен, Аџи Саси Рунић.

По 2-80: Аџи Ибраим.

„ 2-70: Садик Цоља, Јусуф Ајдар.

„ 2-60: Садри Вајрам, Аљуш Суља.

„ 2-50: Цен Марко, Исен Суфула, Ђеш Бајрам, Амет Макеута, Шабан Јануз, Риза Алија, Лимон Ибраим, Елез Нуха, Ахмет Абаз, Авдул Рамон, Ђем Саит, Авди Нур, Шериф Шафер, Јусуф Селман.

По 2-40: Асан Бећа, Фета Мета, Али Маљуш, Садик Ибраим, Ислам Буташ, Бајрам Адем, Ник Мартин, Али Ибро, Мил Ноџ, Нуро Маљата, Садик Авдул, Реџеп Зењел, Али Амет, Демуш Шабан, Ук Алија, Садри Бека, Бајрам Јусуф, Бајрам Амза, Барјаш Ниман, Мемет Рама, Ђерил Зумбер, Зал Сокол, Амет Шабан, Бињак Мемет, Џуф Ђока, Љуш Сеџија, Вук Јанут, Кадри Рамон, Зеф Гојше, Тун Бакшен, Кољ Марко, Љеш Ђура, Прон Ђини.

По 2: Зеџир Ислам, Нур Марки, Кадри Ђаја, Деб Марки, Тун Пануш Дели Коља, Селман Безера, Дин Амет, Мус Бајрам, Садик Арслан, Авдул Арслан, Бећ Усеин Ук Шаџир, Нек Нав, Жуј Селман, Суљ Ника, Ариф Марк, Ђерим Рустем, Зеџир Реџа, Дервиш Смаил, Ариф Зеџир, Ибраим Селман, Јусуф Адем, Рам Руст, Осман Алил, Тан Ђони, Атем Касум, Бајрам Зеџир, Пајазит Сали, Рамон Сали, Јакуп Бајрам, Али Алил, Таир Алија, Мет Нимон, Рустем Садик, Рустем Алија, Авдул Адем, Укишин Алија, Ариф Незир, Смаил Бјелеп, Кадри Амза, Аџи Бајрам, Ариф Муфтар, Ук Зенели, Мур Реџа, Асан Шабан, Имер Суља, Бардош Ислам, Јак Ђерџа, Зек Марков, Имер Шабан, Јусуф Рама, Мек Незиров, Асан Рама, Али Јусуф, Јусуф Кадрија, Амет Дервиш Аџи Етем, Ибро Јусуфов, Таир Мустафа, Зећ Садрија, Али Имеров, Јусуф Дервишев Зећ Амет, Маљ Сали, Сали Таир, Асан Руста, Маљ Бела, Аџа Бајрам, Рам Оџа, Бек Усеин, Осман Авдул, Садик Нуро, Саид Ариф, Даут Реџа Бајрам Сеора, Мет Нимон, Билал Зећа, Асан Беџир, Адем Бећа, Кадри Зумер, Мус Камер, Пајасит Бајрам, Ибраим Асан, Рист Идриш, Реџ Мемет, Етем Суља, Гела Миравез, Шабан Алија, Авдул Аслан, Идриш Ибиш, Суљ Асан, Таир Етем, Садри Рустем Етем, Ариф, Таир Маљ Јусуф, Садик Аџија, Адем Шабан, Мет Рама, Се-

лим Рамо, Абаз Сали, Бајрам Беџир, Беџир Мустафа, Бек Бињак, Ук Зеко, Фронк Коља, Шах Нау, Муфтар Алија, Рустем Мета, Мехмет Бека, Алил Етем, Бајрам Аџија Нухо Дода, Кухо Дода, Шабан Ајдин, Садри Муса, Ајрум Рама, Зеџир Андрија, Адем Идриз, Адем Рамо, Ук Јусуф, Мон Јусуф, Рам Аџа, Судо Авдулов, Адем Јусуф, Петар Боља, Дед Биба, Марк Биба, Асман Реџа, Дан Мурат, Адем Кадрија, Абдул Мета, Али Зенул, Махмут Садик, Гануш Авдија, Зеџир Ејуп, Јусуф Нухо, Даут Синан, Трпун Муса, Ахмет Бајрам, Али Рамон, Зенум Рамон, Рам Суља, Марк Траин, Ват Љеша, Фрок Кола, Марк Коља Биб Марко, Никола Шоља, Пран Ђока, Ђон Марко.

По 1:90: Бајрам Адем, Мифтар Етем.
По 1:80: Дед Фроки, Реџ Имер, Барјам, Арелан, Кољ Ђони, Марк Баља, Муфтар Дема, Ук Ариар, Ук Муслија, Имер Авдул, Пранк Прока.
По 1:70: Осман Реџа, Сеид Муса.
По 1:60: Ук Смаил, Мифтар Селим, Беџир Зумбар.
По 1:50: Зејнел Милет, Паљ Мораш, Лимон Руџа, Рамадан Таир, Али Аслан, Ђем Садрија.
По 1:40: Алил Зумер.
По 1:44: Рам Усеин.
По 1:30: Авдул Аџија, Фета Рама.
По 1:20: Саид Ибраим, Ук Љуљи, Ђерим Наџ, Кељ Бејта, Мус Асан.
По 1:10: Садик Чеља.
По 1: Беџир Рама, Нуо Алија, Симон Марки, Дам Амет, Абдул Аџи, Љеш Деда, Прак Биба, Асан Дема, Коџел Мустафа, Али Аџија, Асан Дели, Бајрам Реџа, Адем Суља, Садри Таир, Садри Миспи, Миспи Беџа, Кимон Суља, Бајрам Бака, Нуво Ђони, Адем Авдул, Асан Суља, Смаил Амет, Садик Бајрам, Шабан Беџа, Бафта Зоге, Зеџир Јусуф, Ибраим Ибиш, Рам Усен, Дели Марко, Усен Селман, Мет Бека, Таир Синан, Зеф Прека, Саит Азер, Садик Реџа, Аџи Суља, Асан Даја, Садри Смаил, Фериз Шута, Али Усеин, Реџ Мет, Таф Авдул, Муфтар Дема, Суљ Алија, Ислам Бајрам, Адем Рамон, Нек Ариф, Суљ Ајдар, Али Адем, Мустафа Барјамов, Јусуф Нимон, Аџи Јусуф, Ариф Кадрија, Ђерим Мета, Мемет Бајрам, Мусли Рама, Ука Османов, Јусуф Смаил, Садик Бајрам, Рам Ибраим, Рам Садрија, Миела Аиза, Имер Алија, Реџ Алит, Зејнел Алија, Амет Адам, Мислим Идрис, Рам Ариф, Суљ Мулић, Марк Љуљаш, Рухон Јашар, Аџи Бајрам, Асан Дина, Паљ Коља, Асан Муслије, Селим Муслија, Ук Мустафа, Марко Дада, Дод Бошота, Шут Ђош, Нуо Мемет, Зек Мустафа, Рам Таир, Мараш Сокол, Садри Делија, Ниho Кабаш, Аџи Барјам, Рустен Алија, Реџ Шута, Алил Јусуф, Ибрахим Ариф, Ук Ђон, Ајдар Ука, Нуо Јаки, Јак Пранди, Комер Дема, Ариф Реџеп, Авдул Алија, Ариф Амет, Муш Селимов, Амет Дервиш, Јусуф Бека, Реџеп Алија, Ђок Марко, Ариф Садик, Али Абиз, Амет Љуши, Тун Марки, Рам Ислам, Мусли Зека, Амет Ибраим, Асан Дина, Ибраим Руста, Селман Селинов, Филип Реџа, Зејнел Ибраим, Имер Годен, Садри Ајдар, Осман Муса, Адем Браут, Амет Бајрам, Имер Авдул, Сали Реџеп, Бајрам Сефа, Азир Махматов, Амет Аџа, Авди Незир, Реџ Налю, Никол Прани, Ђул. Деда, Нрек Тома, Нрек Љуша, Ду Марко, Марк Деда, Пјетар Фрок, Прак Јоки, Дед Наџа, Пјетар Туна, Ђун Љеша, Пран Шути, Кољ Марко, Марк Коља, Никон Ноџа, Зумбер Адем, Рам Суља, Али Асан, Адем Муса, Шабан Асан, Рам Јаја, Рам Рамон, Зејнел Даут.
По 0:96: Шабан Турко.
По 0:90: Фејзо Селим, Суљ Рама, Бел Оџа, Рамо Алил, Ислам Фазли, Осман Рама, Ариф Муса, Думф Марки, Фазли Ајдар, Реџ Амер, Адем Сејдов, Авдул Буџа, Али Ука, Бек Усеин, Али Рама, Садри Зеџир, Омер Муслија, Асан Земер, Ибраим Таир, Идриз, Салија, Али Смаил, Бек Усеин, Ук Кеља, Рустен Садри, Рам Алија, Алија Ука, Авдул Биман, Кољ. Туши, Ђерим Баља, Фета Јатиф, Суљ Садик, Таир Дина, Алит Максут, Идриз Вебија, Асан Суља.
По 0:84: Зумбер Љуљаш, Алил Ука.
По 0:80: Јусуф Нура, Рам Усеин, Ђун Имов, Исен Цено, Фазли Бајрам.
По 0:70: Мурт Амет, Барјам Даут, Ноџ Коља, Зек Салија.
По 0:60: Мула Мемет, Мусли Јаха, Зеџи Ибраим, Марко Дода.
По 0:50: Суљ Реџеп, Даш Садрија, Авдул Нуно, Садри Рустен, Рам Јусуф, Суљ-Амза, Садри Дино, Беџир Алија, Зеџир Рама, Али Рустен, Муо Деда, Сејди Баша.
По 0:40: Ук Ариф, Азир Зефа, Мие Зејнел, Марк Никола, Садик Бајрам, Али Авдул.
По 0:35: Рустем Делија.
По 0:30: Рам Реџа, Зеџир Суља, Мет Даут Садри Беџа, Мон Осман, Селим Дема.
По 0:20: Рам Ука, Ђун Коља, Нуо Зеџир, Јусуф Таир, Мартин Мараш.
До 30. јуна 1915. год. *стигло је Главном Одбору у Свему Перп. 85.080/11.*
Свима племенитим прилагачима Гл. Одбор најтоплије благодари.

НА ЗНАЊЕ. Ко има потребу да штампа оглас у „Гл. Црногорца“, мора оглас тачно обрачунати и на истом прилијепити довољно таксе, како је то речено у заглављу листа; иначе платиће за опомену 1 перпер по чл. 57. Правила за извршење закона о таксама. Препоручује се, да се огласи пишу читко, и што краће садржине. Спроводни акт може бити написан испод самог огласа или на полеђини овога.

Цетиње, 10. јула 1915.
Администрација „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

КЊИЖЕВНОСТ

Јован Драгашевић, Омладински, национално-романтичарски покрет, који чини основни тон нашег друштвеног и књижевног живота за више деценија, средином деветнаестог вијека, од прилике од 1848 до 1871, — има много чега специфичног, што га издваја јасно као један засебан покрет у нашој националној еволуцији. Идеје европског романтизма, који је имао обиљежје националних и лебертарских покрета, дошле су нама доста доцније.

У доба послје илирског покрета, под утицајем објављених народних pjesама и поезије Његоша и Радичевића, почела се стварати у неколико конкретнија национална свијест, нарочито послје бербе противу Мађара, — јер се увијек негативно развија брже национална свијест: у осјећање супротности према другим народимм.

Младој и малој Србији наметала се тешка улога и у државну политику тога смисла, гурали су је све више млади људи школовани у Европи. Књижевност тога доба имала је тај карактер, и она је у право давала тон и нашем дрштвеном и политичком животу, као у ријетко које друго доба.

У том омладинском покрету у коме су били млади људи, млади по идејама, из свих наших крајева, идејни пвкретачи били су млади књижевници; сви наши знатнији писци тог доба прошли су кроз ову школу, ушли у анализу њених идеја, и дали им специфично сипски карактер. Уз Јована Илића, Милицу Стојадиновић, Змај-Јована Јовановића, Ђуру Јакшића, Лазу Костића, Милорада Шапчанина, Ст. Каћанског — био је и Јован Драшевић, поред других, он који их је све надживио и дочекао да види остварене идеале своје далеке младости, који су некад изгледали само лијеп сан.

Јован Драгашевић, млад официр, живог темперамента, доброг образовања, природно да је био понесен том општром струјом патриотизма. Он сарађује на свима вмладинским листовима. Први пут почео се јављати у Шумадинки Љ. Ненадовића. Затим, од 1860 године, сарађивао је у Даници, часопису који је имао доста одабрану садржину и врло лијепу репутацију, који је био радо читан, и од почетка (1860 Нови Сад,) па до године 1863, у главном, омладинско збориште. У исто вријеме сарађивао је и у Слованки, коју је у Новом Саду покренуо Ђура Чакра, и чија је идеја била идеализовање Словенстви, и њине прошлости, првио-виједање љубави „својштини словенској“ у чему ће се наћи обнављање културе „преживјелих“ народа германске и романске расе — идеја која се од тада стално проплаће кроз омладинске покрете. То је вријеме када је издао своје. Пјесме (1860) и и написао драму која је била врло радо гледана и дуго на репертоару — Хајдук Вељко (1861).

Поезија Драгашевићева почела се развијати под утицајем Јована Стерије Поповића, са мотивима философагорске рефлексје и са патриотским елементима. Патриотско осјећање све више и више се истицало, и он поред Каћанског, Змаја и Јакшића постао је врло популаран нарочито својом импресивном и непосредном елегичном пјесмом Јека од Гусала, једном од најбољих производа патриотске поезије омладинског доба.

У осталом, сва поезија Јована Драгашевића била је у духу и тону романтичарске поезије, са свима мотикима љубави и жудње непревреле, младе младости. Нарочито у његовој поезији, као год и у Илићевој, Суботићевој, Јакшићевој, Змајевој, Костићевој — има такође источњачких елемената. Ма да не иде много у дубину, његова поезија има често интересантно нађених мотива, добрих и изразитих стихова, поред тога што је он, као и сви омладински писци у свом умјетничком анархизму, одрицао значај спољашње форме, умјетничког облика пјесме. То је доба импровизирања у поезији.

О Јовану Драгашевићу није се могло говорити а да се не каже штогод више и о омладинском покрету, јер његово књижевно дјело носи јасан тип тога покрета; управо он је један сектор из широкe омладинске акције шездесетих година, недовољно организоване, можда, али идејно израђене, плодне и утицајне.

Он је био непријатељски расположен према свему што није специфично, поријеклом народно. А кад је због разних сплataka Аустрије, полазио из Београда конзул Сардинске Краљевине Астенго, који је у Србији створио много пријатељских веза, Драгашевић је написао и предао му у име питомаца Војне Академије једну пјесму (Buon Viaggio), — као одјек великих симпатија према улози коју је млада Краљевина узела на себе за уједињење Италије, којој су омладинци увијек симпатисали, нарочито њеним револуционарима, Гарибалдију и Мадинију.

Око седамдесетих година, од пораза Аустрије (1866), под утицајем тешких прилика у другим српским крајевима омладина је била све импулзивнија, и све енергичније тражила акцију и ангажовање Србије. Устанком у Херцеговини, 1875, то је достигло врхунац, и Црна Гора и Србија су ушле у рат, — ма да је у Србији, у литератури већ од 1871, образована реакција у реалистичном покрету, ипак омладина, ма неорганизована више, ово може сматрати као свој успјех.

Међутим било је велико разочарење које је наступило послје ратова 1876—1878, нарочито због врло мале добити послје огромних жртава, док се хтјела као супарница Србији створити велика Бугарска. — Нарочито били су погођени патриотски, омладински писци, према којима је све више стремио нови реалистички покрет; они су се повукли. Змај се одао на политичку сатиру, Шапчанин на педагогију, Драгашевић на географију коју је предавао на вишој војној школи. То је било послје Берлинског Конгреса, гдје је Драгашевић био деташован од стране српске владе. И Драгашевић који се толико био сродио са омладинским идејама и менталитетом шездесетих година, почео се туђим осјећати у новој атмосфери и у новим генерацијама које су наилазиле.

Сва је његова тракига што је преживио све оно што му је било драго. Преживио је слом, ма да привремен, својих најдражих идеја, а у свом животу дочекао је да му умре супруга и два сина који су већ били зрели и истакнути људи. Он се све више осјећао усамљен међу генерацијама које су долазиле са све новјим идејама, које су биле често супротне оним њему урођеним, он је осјећао све неугодније менталитет нашег новог живота. И потребно је било да дођу ови велики догађаји, пијемонтески дани народног ослобођења и уједињавања, па да се понова врати цијена његовм омладинском оптимизму.

И ако је било доцкан да се у животу снарушене негда, тако сочне, идеје поврате у живот са негдашњом свјежином, Драгашевић је дочекао сатисфакцију, он који је у свом дугом животу (1836—1915) проживио велики дио Србијине историје и све најзначајније, фазе нашег народног живота и чији аутобиографски одломци (Истинске приче 1888, Аподиктис — Истинске приче 11 1891) дају доста материјала и појединости из једног оптимистичког и плодног доба наше литературе.

Тешиште његовог дјела је у националном васпитавању генерација које ће извести велике, оптимистичке идеје омладинског покрета. И његово дјело, као и цио утицај омладинског национализма шездесетих година, оставио је јасног трага за собом, и чини основицу наше јако популаризиране националне свијести. „Одјек.“ **Миливој Павловић.**

Службени огласи

ПРОГЛАС. Кр. Обласни Суд овим објављује свима и свакоме кога се тиче, да је отворено стјепиште над цијелом покретном и непокретном имовином презадуженог Мила Чакшића из Цетиња, и зато позива сваког, који би од истогa, ма по коме праву, што тражити имао, да се до дана 1. августа 1915 г. са својим потраживањима и доказима овоме суду пријави, ако не жели, да буде искључен из масе испрпљене тражбинама пријављених поверитеља. Сваки, који што тражити има, треба да овом суду предастане сам или преко свог пуномоћника у 9 сати пр. под. 1. августа 1915 г., иначе ће суд и без њега са повјеритељима, који дођу, извршити, било поравнање било одређење за стјепишно поступање до коначног свршетка стјечаја. Број 523, IV—1915—61.
Цетиње, 15. јуна 1915 г.

— Кр. Обласни Суд —
(2,3) Предсједник **А. К. Матановић.**

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — Част ми је објавити, да држим ханску радњу у звано мјесто „Изворе“ у Цуцама — на линији државног пута Цетиње—Грахово, коју сам протоколисао код оvd. обласног суда под Бр. 749 —1910—3.
(бр. 240, 1,1) **ИЛИЈА С. ПЕРОВИЋ.**

Приватни огласи

ПОД НАЈАМ *ИЗДАЈЕМ* од 1. августа т. год своју кућу на Цетињу. За услове обратити се Подгорица, 11. јула 1915.
(бр. 243, 1,2) **Никола Рацковић.**
вр. д. школ. надзор.

ПОЗИВ Томо Пламенац из Подгорице, од више година настањен у Америци, позива се, да предстане Консисторији, ради развода брака, у року од шест мјесеци по првом уврштењу овог огласа у „Глас Црногорца“, а по тужби његове супруге Паве, рођене Костић, У противном случају одредиће му се бранитељ. и спор ће се ријешити и у његовом одсуству. Број 458. Из консисторије Цетињске, 3. јула 1915, Цетиње. (бр. 239, 3,3)

НА ЗНАЊЕ! Кроз који дан биће на продаји: **„Карта Европског Ратишта“**

(Српско-Аустријско, Француско-Њемачко, Талијанско-Аустријско, Руско-Њемачко-Аустријско, као и Дарданели и Босфор.) Карта је израђена у десет боја и обухвата **сва европска ратишта**. У овој карти има преко пет хиљада имена мјеста, ријека и планина, која се помињу у садашњем рату. Ко пошаље Перп. 3,30 пара добија карту поштом препоручено. Цијена је истој Перп. 3.— Поручбине прима

(238, 3,3) **Књижара Пере Вукотића, Подгорица.**

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поводом смрти наших милих и никад непрежаљених родитеља

† **попа ДМИТРА ПАВИЋЕВИЋА** и његове супруге

† ПАВЕ

који се послје дугог и тешког боловања преселише у вјечност маја мјесеца т. год., указато нам је велико саучешће у нашој големој тузи, за што сматрамо за особиту дужност изјавити најтоплију благодарност:

Њег. Преосвештенству Г. Епископу Кирилу. Дубоко смо захвални браћи Кучима на толиким посјетама за вријеме болести и онако многобројном учешћу при испраћају покојника до вјечне им куће.

Срдчно смо захвални друговима покојниковим г. г. протојерејима: Павлу и Душану — Петровићима, Милутину Бошковићу; свештеницима: Перу Ивановићу, Нову Грујићу, Божу Вујосевићу, Илији и Зарији — Чејовићима на извршеном опијелу. Љоживотна хвала г. свештенику Божу Вујосевићу, учитељу Димитрију Грујићу и редову Спасу Павићевићу, који се са милим нам покојником дирљивим говором опростише и нама у велико тугу ублажише.

Поново нека је хвала свима онима, који овом приликом ма како учествоваше у нашој големој жалости.

Убли, 8. јула 1915 г.
У име ожалошћене породице: **Арсо Д. Павићевић.**

(бр. 242, 1,1)

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Ожалошћени смрћу нашега сина, брата и супруга

† РАДОВАНА КОЉЕНШИЋА — пјешадијског поручника —

који се пресели у вјечност, послје дугог боловања, од рана добивених на Гласинцу 6. октобра 1914 год., а сахрањен 4. јуна 1915 год., у најљепшем добу своје младости, у 25 год. свога живота.

У почетку црногорско-турског рата био је одређен за командира извиђачког бригадног вода и учествовао је у свима бојевима од Тузи до Скадра, гдје је показао јунаштво међу првим својим друговима, сва његова униформа била је изрешетана од непријатељских танади.

Послије рата био је командир чете у гусињској посади, гдје је одбиоау арнаутске упаде чешће пута. Послије тога одређен је био на специјалној служби у Ђаковици у III-ћем регрутском баталиону, одакле је пошао као командир IV чете регрутске у рат противу Аустрије. Први пут када је ступио у борбу на брдо Стражу код вароши Горажде, ранен је био у главу и пошао у болницу и узео превоје и лекове, па се одмах вратио у своју чету међу војницима, те се је лијечио. Кад је наша војска преко Дрине прелазила, он је први међу његовим друговима са сабљом у руци пришао Дрину.

На Гласинцу у најжешћој борби сломљена му је десна нога од непријатељске пушке, од које је ране и смрти подлегао.

Неможемо пропустити, а да у превеликој и преголемој тузи и жалости оним путем не изјавимо из наших ожалошћених срца најтоплију захвалност свима онима, који нам телеграфски, писмено или лично изјавише саучешће у нашем преголемом и ненакаднимом губитку и тиме нам у многом тугу ублажише.

Вјечито остајемо захвални: г. министру војном сердару Јанку Вукотићу; г. г. Ђенералима: Милутину Вучићиу и Луки Гојнићу; г. г. командирима: Агици Љакићу, Луки Поповићу, Стевану Радовићу и Максиму Павићевићу; г. г. капетанима: Шћепану Ковачевићу, Милошу и Секули — Бошковићима, Перу Вукотићу, Ристу Перовићу, Петру Милатовићу и Ђуру Станковићу; г. г. поручницима: Јолу Бошковићу, Лазару Лазаревићу, Блажу Кољенићу, Саву Ђурановићу, Лаки Антуновићу, Саву Вујосевићу, Станку Томовићу, Нешу Поповићу и г. потпоручнику Николи Беговићу, госп. официру Новици Ђурановићу; г. г. капетанима: Току Ђуровићу и Васку Маројевићу; г. попу Срдану Поповићу; г. г. чиновницима: Михаилу Поповићу и Миловану Ђурановићу; г. г. учитељима: Бошку Велашевићу, Нову Вучићу и Миланину Вујадиновићу; г. Цвјетку Станишићу богослову; г. г. поштанско-телеграфским чиновницима: Миловану Бошковићу, Глигорију Јовановићу, Милутину Ђуровићу и Милошу Калуђерићу.

Хвала подофицирима и војницима чете регрутске, браћи Кољеншићима; пријатељима: Поповићима, Вучићима, Велашевићима, Јочићима и Лалевићима, који нам с борбене линије писмена саучешћа послаше.

Захвални остајемо браћи и пријатељима, сребранима и г. перјанику Ивану Станишићу с Винићима, који у оноликом броју дођоше, милон нам покојника до вјечне куће испратише и у гробу сахранише.

Хвала мјестном снештенику г. Михаилу Чобелићу, који над покојником опијело сврши и нас хришћански поучи и утјеши.

Особита хвала браћи и пријатељима: Рсојевићима, Јовановићима, Вражегرمцима, Калезићима, Главичанима, Орјелучанима, Мартинићима, Лалевићима, Слатињанима и Копићанима, који у великом броју дођоше и покојника ожалише и нашу тугу и жалост ублажише.

Још једном свима и свакоме топла и најсрдачнија хвала, који нас којим било начином тјешише и тугу олакшаваше.

Сретња, 20. јуна 1915 год. (бр. 241, 1,1)
Ожалошћени: отац **Никола**; мати **Вида**; брат **Миро**; супруга **Јелица** са осталом породицом.